

Naročnina

za državo SHS:

na mesec ..... Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesечно ..... Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji .... Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inzeratov:

Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Nova »Jutrova« pesmica.

»Antidržavni duh«, ki ga je po zatrjevanju
režimskega časopisja naša država vsa polna,
je naenkrat popadel tudi Žerjavovo glasilo.
Tako piše v včerajšnjem uvodniku: »SDS ni
nikdar prikrivala slabosti v državni upravi.
Ona je sama postavila zahtevo po decentrali-
zaciji in dekoncentraciji državne uprave, ki je
v najdalekosežnejši meri izvedljiva v okviru
naše ustave. Ako bi se vodila pogajanja z ra-
dičevci v tej smeri, potem je gotovo tudi SDS
pripravljena lojalno sodelovati, ker ona po-
zdravlja in pospešuje vsak korak za ureditev
administracije, kakor tudi vsako delo v svrhu,
da se bodo vsi deli naše države čutili enako
uvaževane glede pravic in glede bremen.«

Mislimo, da bi interesiralo celo sloven-
sko javnost zvedeti, kdaj in kje so samostojni
demokratje zavzemali tako stališče. Naj bi
Žerjavovo glasilo gornjo svojo trditve naj s ka-
kim konkretnim primerom podprlo, da se mu
ne bodo smejali lastni njegovi verni bralci.
Ali nista »Jutro« in njegova popoldanska iz-
daja vse do zadnjega, dan na dan pela samo
slavospeve sedanjemu sistemu? Ali sta kdaj
hotela priznati slabe strani naše državne upra-
ve, ali nista vsako tozadevno kritiko opozicio-
nalnega časopisja pobijala in proglašala za
hujškanje proti oblastim in državi? Ali nista
vsakokrat naravnost pobesneli, kadarkoli
smo pisali o zapostavljanju nas Slovencev, ka-
darkoli smo dokazovali, kako krivično nam ta
sistem reže kruh, kako nas prikrajuje v na-
jih pravicah in kako nam prečnanom nalaga
vse težja bremena nego prebivalstvu tam v
srbski kronovini? Ali ne bruhata baš zdaj kar
glas in žveplo na nas, ko povzdigujejo svoj
oglas proti novemu šolskemu zakonu, ki nam
hoče vzeti še zadnje, kar imamo, naš sloven-
ski jezik in našo slovensko kulturo?

In to isto »Jutro« nam zdaj naenkrat
skoz divji orkester svojega režimskega furora
poizkuša na nežni flauti zagosti — radičevsko
melodijo. Kajti to, kar proglašata »Jutro«
kot stara, v resnici pa najnovejša »programa-
tična« načela samostojnih demokratov, ni ven-
dar nič drugega kakor ono isto, kar zastopajo
danes radičevci. Tudi radičevci so postavili
vprašanje državnega in narodnega edinstva,
monarhije, ustavnih načel itd. na stran in se
omejili na zahtevo decentralizacije uprave in
enakopravnosti vseh delov naše države glede
pravic in bremen. V tem se torej »Jutro« na-
enkrat vjema z radičevci in izjavlja, da je
tudi SDS pripravljena lojalno sodelovati pri
pogajanjih v tem smislu!

Razumemo, dobro razumemo. Zapihal je
drug veter in treba hitro prav obrniti plašč,
da ga veter ne odpihne. Ker se jutrovcem zdi,
da bi se radičevci in radikali mogli sporazu-
meti, se »Jutro« že pravočasno hiti preorien-
tirati. Zato se isto »Jutro«, ki se je še včeraj
iz tega sporazuma norčevalo, danes nič ne že-
nira poudarjati, da je vprašanje pogajanj z
radičevci najakutnejši in najvažnejši pro-
blem današnje politične situacije. In zato stoji
načelno že tudi na strani radičevcev.

Kaj je lažje Žerjavovemu glasilu nego
akomodirati načela napram vsakokratnemu
polažu! Zato velja za SDS vsakoparola, pra-
vočasno najti priključek na eventualno RR-
vlado. Naj gredo »načela« rakom žvižgat, sa-
mo da prideva tudi midva v to vlado, si misli-
ta gg. Pribečević in Žerjav, in pustita zato s
svojim tiskom zdaj »lojalno« podpirati strem-
ljenja po sporazumu in istotako »lojalno«
osvajati tudi načela radičevcev, o katerih prej
nista hotela nič slišati.

Na tak način seveda samostojnim demo-
kratom ne bo težko urediti se tudi v vlado RR,
ako bi se ta kombinacija res uresničila. A da
bi bili v tej vladi samo nepotrebno peto kolo
in vsak hip v nevarnosti, da izlete ven, to je
pa tudi čisto gotovo. Vloge bi ne igrali nobe-
ne več in plesati bi morali, kakor bi godli ra-
dikali-radičevci. In »Jutro« se že zdaj »vežba«
za ta ples, kakor to priča njegov včerajšnji
uvodnik. Popolna brezzačelnost in gola gonja
za koriti je odnekad edini program jutrov-
skega tabora.

NOVE ZRAČNE ČRTE.

Rim, 1. julija. (Izv.) Kaker »Epoca« izve,
bodo poleg že obstoječih ustanovile še sle-
deče črte z zračni promet: Trst—Dunaj, Rim
—Genova—Bari, Trst—Celoceva—Dunaj, Brni-
zi—Atene—Carigrad.

Mešetarjenje med radikali in radičevci.

»PESEK V OČI«. — BELGRAJSKI LISTI SODIJO, DA SE »SPORAZUM« V NAJKRAJ-
SEM ČASU SKLENE. — PAŠIĆ HOČE S »SPORAZUMOM« RAZBITI HRVATSKO FRON-
TO. — ZAJEDNIČARJI NE VSTOPIJO V RR VLADO.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Pogajanja za
vslop radičevcev v vlado se še niso začela, da-
siravno je za danes bil napovedan uradni se-
stanek delegatov obeh strank. To odlašanje je
precej vznemirilo radičevce, v kolikor odo-
bravajo novo politiko. Vendar Pavle Radić in
njegovi ožji somišljeniki ne izgubljajo opti-
mizma in so bolj kakor dosedaj prepričani,
da se jim bo vendar v najkrajšem času posre-
čilo vtihotapiti se v vlado pod Pašićevim po-
kroviteljstvom. Proti večeru se je v parlamen-
tarnih kuloarjih zatrjevalo, da je sedaj tudi
Pašić sprejel njegove ponudbe in da je vsled
tega za jutri že sklican uradni sestanek de-
legatov.

Po tem zatrjevanju se delegatje sestanejo
jutri ob 10. in se s tem začne uradna in jav-
na pogajanja, sedaj pa so se vršili samo raz-
govori.

O teh razgovorih pravi »Večernje Vre-
me«, da so se vršili po gostilnah, kavarnah,
hotelih in privatnih stanovanjih ter da so dali
dobre rezultate, kar je seveda pri kavarniških
in gostilniških razgovorih običajno.

Zanimiv je komentar »Večernjega Vre-
mena« o demantiju zajedničarjev, da oni ne
sodelujejo pri »pogajanjih« in da so oni sploh
izven vsake kombinacije. Ta list, ki ima do-
bre informacije, trdi, da je demanti zajedničar-
jev najboljši dokaz, da stojimo pred zavreš-
kom pogajanj, in sicer uspešnih. Ta kome-
ntar se tolmači s tem, da je eliminiranje zajed-
ničarjev iz nove vlade eden od pogojev, ki jih
stavljajo radikali. To je tembolj verjetno, ker
je Pašiću leželo na tem, da se razbije blok
narodnega sporazuma. Ta blok narodnega spo-
razuma je vsaj njemu in protiljudski politiki
sedanjega režima edin resen nasprotnik, kajti
ideja pravega narodnega sporazuma je zavzela
jako čvrste temelje, da se preko nje ne more
več iti in ji je zmaga v najbližnji bodočnosti
zaščitena. Zato pa Pašić poskuša, da se raz-
bije hrvatski blok, ker se mu ni posrečilo
razbiti bloka narodnega sporazuma in ker ra-

čuna pri tem na Radićevu popustljivost. Za-
jedničarji so s svojim demantijem pokazali,
da so proti taki politiki, katero oni v privat-
nih razgovorih nazivajo izdajstvo nad hrvat-
skim narodom. Oni vztrajajo na programu
bloka narodnega sporazuma in zato izjavlja-
jo, da se ne udeležijo nobenih pogajanj, katera
bi se ne vodila na temelju programa, kakor-
šnega si je zahteval blok narodnega sporazuma.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Današnje »Novo-
sti« prinašajo sledečo sliko o položaju:

»Vladni listi priobčujejo vesti, da bo vla-
da RR sestavljena že v soboto. Na drugi strani
pa niti ne vedo povedati, kdaj se bodo pričela
uradna pogajanja. Iz tega se najbolj vidi, da
dosedaj sploh ni bilo nobenih resnih pogajanj
in da je vse do sedaj prah v oči navnemu
svetu.«

Na drugem mestu pišejo »Novosti«, da je
glavna zapreka vsakemu sporazumu Stjepan
Radić, ki je še vedno zaprt in ga je ravno vla-
da, ki se hoče sedaj pogajati z njim, dala za-
preti.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) V zadnjem času
se je v nekaterih listih mnogo pisalo o tem,
da se tudi zajedničarji strinjajo s sedanjo po-
litiko, oziroma kakor jo sami radičevci ime-
nujejo, z novo »taktiko«. Nekateri listi so pri-
čeli celo prinašati imena posameznih vodite-
ljev zajednice, ki naj bi vstopili v tako vlado.
Te vesti so brez vsake podlage, kar najbolj
dokazuje današnji demanti, ki so ga v tem
pogledu izdali zajedničarji:

»Zadnje dni se je po belgrajskih listih zo-
pet pojavila vest o tem, da bodo zajedničarji
vstopili v vlado. Imenujejo se tudi razne kom-
binacije in imena. Kakor se nam iz krogov za-
jedničarjev zatrjuje, so te vesti popolnoma iz-
mišljene in jih zajedničarji najodločneje
dementirajo in pravijo, da pri teh pogajanjih
oni ne sodelujejo ter se takih pogajanj ne ude-
ležujejo in ne pridejo v nobeni kombinaciji v
poštev.«

tero zahtevajo radikali, da vidijo na delu, ali
naj jih sprejmejo v vlado.

Tiskovni zakonski načrt.

GOVOR DR. GOSARJA.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Zakonodajni od-
bor je depoidne nadaljeval razpravo o tiskov-
nem zakonu. Na dopoldanski seji so govorili
dr. Kumanudi, dr. Polić in Ilija Šumenković.

Prvi govornik dr. Kumanudi je na-
glasil, da je tiskovna svoboda sestavni del
človeka kot državljana in države kot organi-
ziranega občestva. S tem zakonom, ki je
predložen, pa se krona sistem režima, ki se
hoče očvrstiti. Ta zakon meče najgrožnjo luč
na naše tradicije in je mnogo slabši od vseh tistih,
ki so služili Dunaju in Pešti. Zakon vsebuje
številna sredstva, da bi se tisk zadušil. Na-
dalje govori o členu 138 ustave, za katerega
pravi, da je začasna značaja in da danes ni
več potrebno, da bi ostal v veljavi. Protestira
proti kolektivni odgovornosti in zaključuje svoj
govor s tem, da se je v zakonu šlo tako daleč,
da se v gaženju vseh ustavnih in moralnih
ozirov ni moglo dalje iti.

Drugi govornik dr. Polić je z znano
rutino in strokovnjaškim znanjem kritiziral
predloženi načrt. V Angliji, pravi govornik,
ni n. pr. svobode tiska. Vsi pa vemo, kakšne
so tam razmere. Tam so velike druge svobode.
Svoboda tiska v Angliji pomeni to, da sme
vsak Anglež napisati tisto, kar misli dvanajst
njegovih sodržavljancev, da se sme tiskati. Go-
vornik kritizira cenzuro, ki jo ta zakon uvaža
na zahrbiten način. Nato kritizira posamezne
določbe zakona, ki so pomanjkljive v vsakem
oziro in so s pravnega stališča nemogoče.

Kot zadnji govornik je nastopil dr. Ilija
Šumenković, ki je v kratkem govoru po-
kazal brutalnost zakona in na njegovo zahrbit-
nost. Z drastičnimi primeri je narisal ti dve
glavni liniji zakona. Toplo se je zavzel za
svobodo časopisja in časnikarjev, ki bodo iz-
postavljeni po tem zakonu neposlanim si-
kanam in okrutnim brutalnostim režimskih
agentov.

Na popoldanski seji zakonodajnega od-
bora je kritiziral zakonski načrt posl. Go-
sar. Izvajal je sledeče:

»Glavni ugovori članov vladne večine proti
izvajanjem opozicijskih govornikov se gla-
sijo: Obstojata tudi slab tisk, proti kateremu se
je treba boriti. Vprašanje je samo, kateri tisk
je slab. To ni tako lahko določiti, zlasti ne, če
pomislimo, da mnogokrat ni jasno niti, kaj je
resnica, še manj kaj je v konkretnem slučaju
dobro ali slabo. Tudi najboljše ideja si pridobi
veljavo le po težkem in dolgotrajnem boju.
Zlasti se je težko odločiti, kaj je dobro ali sla-
bo v političnih vprašanjih, pri katerih pa ravn-
no tisk igra največjo vlogo.

Če je težko zanesljivo potegniti mejo med
dobrim in slabim tiskom, je še težje vedno
najti najbolj primerna sredstva v borbi proti
slabemu tisku. Na splošno se da reči samo to,
da se slab tisk da krotiti s kazenskimi pred-
pisi edine, v kolikor gre za čisto točno opre-
deljena slaba dejanja. Kjer tega ni, pa mora
slabemu tisku konkurirati edino dobro or-
ganizirano.

Zakonski načrt pozna trojne tiskovne de-
likte in sicer 1. specifično tiskovne, 2. proti
časti in 3. proti občemu interesu. Delikte
proti časti opredeljuje zakonski načrt dosti
jasno. Pri deliktih proti občim interesom,
kjer bi bila na mestu še veliko bolj točna
opredelba, pa se rabijo splošni in nedoločni
izrazi, tako da je zloraba neizogibna. To ni
slučaj, ampak nujna posledica tega, ker sku-
ša načrt svobodo tiska, ki je zajamčena po
čl. 13. ustave, z določbo čl. 138. ustave, ki se
interpretira v smislu predloženega zakonske-
ga načrta, popolnoma uničiti. Zato govori prvi
člen o tiskovni svobodi, vsi nadaljnji členi in
nadaljne določbe pa to svobodo uničujejo.
Predlog zakonskega načrta je, spojit dvojne
principov, ki sta kontradiktorna. Zato se na-
črt ne da popraviti, razen ako se določbe, ki
slone na napačni interpretaciji čl. 138. ustave,
popravijo, izločijo in ertajo.

Po dr. Gosarjevem govoru je v imenu
vladne večine govoril Laza Marković, ki je
sam priznal tekem polemike s predgovorniki,
da so številni členi zakonskega načrta res sla-
bi in da je njegovo mnenje, da se dajo ti čle-
ni izpremeniti, sicer pa da je za tiskovni na-
črt.

V istem smislu je govoril poročevalec ve-
čine Velja Popović, ki je izjavil proti koncu,
da je pri specialni debati pripravljen sprejeti
spremembe, v kolikor bodo odgovarjale duhu
vladnega načrta. Vidi se torej, da je ostra in
strokovna kritika tega zakona vplivala tudi na
člane vladne večine. Pričakovati je malega
omiljenja tiskovnega zakona.

Seja se bo jutri nadaljevala. Govoril bo
minister Srekić z ozirom na izvajanja svojih
predgovornikov.

INTERVENCIJE NAŠIH POSLANCEV ZA PREBIVALSTVO, PRIZADETO PO POPLAVI IN TOČI.

Belgrad, 1. julija. Za po toči in poplavi
prizadete občine litjskega okraja je osebno
posredoval posl. Kremžar pri notranjem,
kmetijskem in finančnem ministrstvu. Notra-
nji minister za nujno pomoč nima več kredita.
Po zagotovitvi kmetijskega in finančnega mi-
nistra pa se bo v dvanajstine sprejela večja
vsota, kakor je to v finančnem odboru že pred-
lagal poslanec dr. Kulovec. Finančnemu mi-
strstvu sta poslanca Zebot in Kremžar
predlagala tudi sistiranje izterjevanja davkov
v prizadetih občinah in odpis davkov. Glede
višine zneska za podporo bo sklepala vlada.

Poslanec Zebot, ki je ravno tako in-
terveniral pri kmetijskem, notranjem in fi-
nančnem ministru, je poslal ponovno vsem
sledenče pismo: Dne 29. junija je strašno neurje
z viharjem in točo ugonobilo 80 do 100 odst.
vseh poljskih pridelkov v velikem delu v
okrajih St. Lenard v Slov. gorah in Maribor.
Suha toča je padala cele pol ure, škoda znaša
več milijonov dinarjev. Najhuje so prizadete
sledenče občine: Zgornji Žerjavec, Spodnji Žer-
javec, Spodnji Borčici, Zgornji Borčici, Velka,
Ščavnica, Trate, Lokavei, Ročice, Ledinek,
Kremberg, Zitec in Zitenec. Hudo so prizadeti
veliki deli občin Sv. Lenart, Sv. Benedikt, Sv.
Jurij, Sv. Trojica v župniji Marija Snežna, Sv.
Ana, Sv. Ilija v Slov. gorah. Strašni naliv je
odnesel s hribovitih njiv rodovitno prst, zelo
zasul travnike, da so poleg polj, njiv uničeni
tudi travniki.

Uničeni so vsi posevki, krompir in kornja. Vinogradi so goli. Več mostov je uničenih in obinskih cest. Ljudje obupujejo, uničen je življenjski in živino. Neurje je vzelo pridelke, iz katerih bi dobili ljudje sredstva za davke in druge nujne potrebe. Presim, da bi blagovolite s svojimi sredstvi, ki jih imate na razpolago, nakazati najhujše prizadetim občinam okraj Sv. Lenart-Maribor primerno denarno podporo. Nadalje prosim, da izposlujete odpis in odlog plačevanja predpisanih in že izterjanih davkov. Apeliram tudi na Vas, da izvolite kraljevski vladi predlagati, da se da prizadetim občinam nujna pomoč. Prosim nujnega odgovora. — Zebot, narodni poslanec.

Kmetijski minister Krsta Miletič je odgovoril danes poslancu Smodeju na njegov predlog o vladni pomoči poškodovanim po povodnji v vrhniškem okraju, občina Račna, da se da za prvo pomoč potrebna vsota in se vstavi v dvanajstine ter izroči velikemu županu, da jo ob sodelovanju domačih korporacij v razmerju škode razdeli med oškodovance. Poslanec Smodej je prosil ministra, da se to hitro izvrši, ker so oškodovanci v silni potrebi in se je bati, da se ne bi pomoč zadrževala.

IMENOVANJE ČLANOV V RAVNATELJSTVO ZA KMETIJSKE KREDITE.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Vlada je imenovala za člana v ravnateljstvu za poljedelske kredite dr. Basaja in dr. Prohasko kot zastopnika zadruge, včlanjenih v glavni združni zvezi.

POSL. SUŠNIK PROTI PREGANJANJU SLOVENSKEGA UČITELJSTVA.

Belgrad, 1. julija. (Izv.) Narodni poslanec Antun Sušnik je danes poslal na prosvetnega ministra g. Svetozarja Pribičevića sledeče vprašanje:

Po členu 71. zakona o državnih uradnikih so bili proti koncu šole protizakonito premeščeni:

1. Maksimilijan Rozman, šolski upravitelj v Strugah je prestavljen v Toplo Reber, obenem je degradiran s tem, da je prišel z dvorazrednice na enorazrednico.

2. Ana Košča bila je nedavno premeščena z Viča pri Ljubljani v Banjo Loko, dasiravno se ni bila tam 2 leti, je že spet prestavljena v Brigo, daleč v kočevske hribe, kjer ni pravega šolskega posloja in stanovanja za učiteljico.

3. Fran Erker in Gabriela Erker-Jereb sta bila dasiravno definitivno nastavljena v Starem Logu pri Kočevju že več let, sedaj nenkrat prestavljena v Struge.

Vsi navedeni so bili izvršni učitelji ozir. učiteljice in med ljudstvom silno priljubljeni, mirni ljudje, ki se niso eksponirali v nobenem oziru. Edini njihov greh je, da so včlanjeni v »Slovenski zvezec«.

Vse te premestitve so protizakonite: 1. ker so se izvršile vse premestitve brez vsake disciplinarne preiskave, 2. ker člen 71. uradn. zakona izrecno pravi, da odredbe o premeščenju ne veljajo za one nastavlence, katerim je s specialnim zakonom zajamčena nepremestljivost.

3. To so ravno učitelji, za katere velja člen 224. uradniškega zakona: »da kljub določbi, da se postavljajo državni uslužbenci na razpoložanje, ostanejo na svojih mestih in se ne prestavijo na razpoložanje učitelji, ki po dosedanjem zakonu niso smeli biti niti odstavljani od službe, niti premeščeni.«

4. V Sloveniji pa so bili učitelji stalno nameščeni po specialnih deželnih zakonih, ki so še vedno v veljavi.

Zato Vas vprašam, gospod minister, zakaj ste brez vsake disciplinarne preiskave premeščili slovenske učitelje in učiteljice, ki so stal-

no nameščeni, ali morda samo zato, ker so člani »Slovenske zveze«.

Ali se še vedno ne zavedate, da je Vaše ravnanje protizakonito. Kdaj potem prenehate s preganjanjem krščansko mislečega slovenskega učiteljstva. Prosim, da mi čim prej odgovorite na moje vprašanje na seji narodne skupščine.

Belgrad, dne 1. julija 1925.

Susnik, narodni poslanec.

MINISTER KALFOV O SPORU Z VLADO SHS.

Sofija, 1. julija. (Izv.) Zunanji minister Kalfov je podal v parlamentarnem odboru ekspozice o zunanjem položaju. Poročal je o ko raki srbo-hrvatsko-slovenske vlade. Povodom aretacije SHS podanikov je minister izjavil, da je bolgarska vlada izročila poslaništvu kraljevine SHS v Sofiji natančen odgovor o vseh slučajih, ki so navedeni v belgradski noti. Vsi srbski podaniki, ki so bili aretirani po atentatu v cerkvi, so bili spuščeni na svobodo, razen enega, ki je še zaprt in ki bo v najkrajšem času oprostjen. Kar se tiče osebe enega Arnavta, istotako jugoslovanskega podanika in za katerega se misli, da je neznanom izginil, je dejal minister, da oblasti niso aretirale te osebe in da je sklicana stroga anketa, da se ugotovi, kdo je odgovoren za izginjenje te osebe.

Iz Belgrada še vedno ni prišel noben odgovor. Minister je izjavil, da bodo ukrepi, katere je napravila kraljevina SHS proti bolgarskim podanikom, v najkrajšem času ukinjeni.

Razen tega je dal Kalfov izjavo glede drugih korakov. Bolgarska vlada je izdala strogo naredbo oblastem v obmejnih conah glede prehoda komitov in takoj odstavila vse tiste uradnike, ki niso dovolj spoštovali prejšnjih odredb o varnosti na meji. Ti ukrepi so dokaz o popolni lojalnosti bolgarske politike napram sosedom.

Položaj na Kitajskem.

Po vestih iz Pekinga je položaj na Kitajskem neizpremenjen kritičen in je malo upanja na mirno poravnavo vseh visečih sporov. Zdaj so stopili še Nemci v ospredje splošnega zanimanja. Kitajski uradni list je namreč priobčil izjavo simpatije nemških trgovcev, v kateri se ostro obsoja, da je bilo v južnih kolonijah ubitih več neoboroženih Kitajcev. Vendar je avtentičnost te izjave dvomljiva in je nemški konzul v Kantonu dobil nalog, da stvar preišče.

Baje je izjavil kitajski vladi tudi krščanski general Feng, da je pripravljen iti v boj proti sovražnikom Kitajske.

Tientsin, 30. junija. (Izv.) Okoli 100 komunistov, med njimi pet, ki so pripadali osobi, tu kajšnjega sovjetskega konzulata, je bilo danes aretiranih.

NOVI CARINSKI REŽIM NA ANGLEŠKEM.

London, 1. julija. (Izv.) Danes so stopile v veljavo nove uvozne carine. Po poročilih listov so dospole do večera ob 5 popoldne (ko je potekel stari tarif) ogromne množine blaga v mesto, zlasti svil, umetne svil, ure itd., da se uidejo novim carinam. Celo aeroplani so prinašali blago. Neko letalo iz Švice, naloženo z zlatimi urami, je dospelo uprav še v zadnjem trenutku. Vrednost blaga, uvoznega od sobote pa do večera popoldne, znaša 280.000 funtov sterlingov.

KRIZA ANGLEŠKE INDUSTRIJE.

London, 1. julija. (Izv.) V spodnji zbornici je imel Lloyd George govor, v katerem je izjavil, da je položaj brezposelnih žaloigra celega naroda in da ne daje nikakršnega povoda za nezaupnico vladi. Macdonald je zadnji,

ki ima pravico, v tem vprašanju predlagati nezaupnico. Lloyd George je obžaloval, da Baldwin ni podal zbornice nobenega skrbnega pregleda o konjunkturi. Tudi ni nobenega izgleda, da bi se položaj takoj mogel zboljšati.

Z MAROŠKEGA BOJIŠČA.

Pariz, 1. julija. (Izv.) Glasom vladnega poročila o položaju v Maroku so francoske čete v kraju Lu Halima razgale Kabile, ki so izgubili 300 mrtvih.

Rabat, 1. julija. (Izv.) Poizkus sovražnikov udreti v kraj južnovzhodno Ued El Kebira, je bil odbit. Boj traja dalje.

MEDNARODNI ŽELEZNICARSKI KONGRES.

Bellinzona (Švica), 1. julija. (Izv.) Danes se je tukaj otvoril mednarodni železničarski kongres, ki se ga udeležujejo delegati iz 21 držav.

PANGELOSEVA VLADA PREDLAGA REFORMO GRŠKE USTAVE.

Atene, 1. julija. (Izv.) Zbornica je novi vladi s 185 glasovi proti 14 izrekla zaupanje in sprejela vladin predlog, da se zbornica do 15. oktobra odgodi in da med tem komisija 30 članov izdela nov ustavni načrt, ki se ima potem zbornici predložiti kot njeno prvo delo.

POTRESNA KATASTROFA V KALIFORNIJI.

Santa Barbara, 1. julija. (Izv.) Davi je bilo čutili spet močnejši sunek. Škodo, povzročeno od potresa, cenijo na 30 milijonov dolarjev. Število mrtvih še ni dognano, ker je veliko ljudi pobegnilo v okolico. Kar ni razdejal potresa, je uničil ogenj, ki je izbruhnil v plinarni. Prebivalci prenočujejo večinoma na prostem. Zanimivo je, da se na potresnem ozemlju povsod pojavljajo vroči vreli.

FRANCOSKI PRORAČUN.

Pariz, 1. julija. (Izv.) Senat je z 264 proti 1 glasu sprejel proračunske dvanajstine za julij. Poročevalec Bézenger je naglasil, da se je proračunski primanjkljaj od 20 milijard frankov v letu 1924. in da bo kmalu čisto izginil. Ko bi bila Nemčija plačala svoje dolgeve, bi buđet za 1924 ne bil izkazal primanjkljaja, temveč višek od 3600 milijonov frankov.

AMERISKO POSOJLO MAZARSKA.

Budimpešta, 30. junija. (Izv.) Vlada je najela pri neki ameriški bančni grupi posojilo od 10 milijonov dolarjev.

GLEDALIŠČE POGORELO.

Stockholm, 30. junija. Danes okoli 4. ure zjutraj je v »Svenska-Theater«-u izbruhnil požar, ki se je naglo razširil po celem posloju. Krasno gledališče je popolnoma zgorelo. Sodijo, da je požar zanela hudobna roka.

VIHAR NA FILIPINSKIH OTOKIH.

London, 30. junija. (Izv.) Po vestih iz Manile je silen tajfun opustošil filipinske otoke. Škoda je neizmerna.

Manila, 30. junija. (Izv.) Tajfun je ubil 27 oseb, razdejal več tisoč hiš in opustošil veliko število plantaž.

UPOR V JUŽNI BESARABII.

Bukarešt, 1. julija. (Izv.) Po poročilih z besarabske meje je prišlo v južni Ukrajini do velikih spopadov med večjimi četami in kmeti. Proti upornikom so poslali eno divizijo kavalrije iz Balte.

Beleške.

»Klerikalci si želo kulturnega boja!« tako piše »Jutro« in bi rado dokazalo svojemu čitatelstvu, češ da je načrt novega ljudskošolskega zakona pravzaprav »klerikalce« samo dobrodošla prilika, da si pomagajo iz politične zagate; s kričanjem, da je vera in slovenstvo v nevarnosti, da hočejo samo odvrti pozornost množice od svoje politične polomije in strniti okoli sebe svoje omajane vrste... Hvala leži smo »Jutru«, da je tako hitro izpregledalo to klerikalno zvijačo, in mu zato iz hvaležnosti nasvetujemo sledeče učinkovito sredstvo, ki bo mahoma prekrižalo »klerikalce« vse njihove hudobne naklepe in račune: naj g. Žerjav pregovori g. Pribičevića, da umakne svoj zakonski naert! Pa bo s tem vzeto »klerikalce« iz rok to močno in demokratično tako nevarno oržje. Pa ne bodo imeli kaj kričati. Pa ne bo imel »Slovenec« kaj pisati. Pa ne bo nič s kulturnim bojem, ki si ga »klerikalci« tako želijo. Pa bo spet mir v Sloveniji. Pa bo mogla Žerjavova demokratična brez težave zavzemati omajane klerikalne postojanke.

Naprednjaki in narodni boj. »Klerikalci« so prepuščali ves narodni boj v Avstriji naprednjakom, današnjim Jugoslovenom in demokratom, sami pa so igrali vlogo narodnih izdajalcev. Ergo: »Klerikalni« državnozbornski poslanec kanonik Klun, ki se je ostentativno sprehajal po nekdanjem Turjaškem trgu pred deželnim predstvom s sokolskim klobukom na glavi, — je bil »narodni izdajalec«. Pokojni dr. Ignacij Žitnik, katoliški duhovnik, je bil »narodni izdajalec«, menda zato, ker je pisal »srbofilske« članke v »Slovenca«. Velik »narodni izdajalec« je bil tudi dr. Krek, saj za njegovega življenja ga je »Slovenski narod« nešetokrat kot takega opsoval. Dr. Korošec je tudi bil »narodni izdajalec«, menda zaradi svojih govorov v dunajskem parlamentu ob vojni in pa zato, ker je bil dr. Žerjav tajnik »Jugoslovanskega kluba«. Sploh vsi »klerikalci« so bili veliki »narodni izdajalci«, ker so se za slovenski narod borili, ga učili, organizirali, gospodarsko dvigali, narodni naprednjaki pa so bili sami »rodoljubi«, ker so vsaki nemški vladi pošteno v čreva lezli.

Meščanska šola v Krškem je bila nekdanj nemška in njen nemški značaj očita »Jutro« seveda »klerikalce«. Ugotavljamo, da je meščanska šola v Krškem ustanovil blagopokojni gospod Hozhevar s svojim denarjem in v sporazumu s tedanjo vlado. Za svoj denar pa lahko vsak ustanovi, kar on hoče in s čemer je zadovoljna vlada, ne pa to, kar hočejo ali bi hoteli »klerikalci«.

»Učni jezik po samostanskih šolah je bil pred vojno povečini nemški,« ugotavlja »Jutro« in hoče odgovornost za nemški učni jezik naprtiti »klerikalce«. Dejstvo pa je, da je »povečini nemški učni jezik« določil državni zakon in ravnotako je dejstvo, da je večina slovenskih naprednih veljakov kljub »povečini nemškemu učnemu jeziku« pošiljala svoje hčerke v samostanske šole, ker so bile in so še najboljše.

Logika hudobnosti. Ker je dr. Mohorič v svojem predavanju o novem ljudskošolskem zakonu med ogromnimi bremenmi, ki jih hoče ta zakon naložiti občinam, navedel tudi izdatke za revne šolarje, mu Žerjavova trobenta očita, da ubogemu šolarčku ne privošči niti brezplačne knjige, in vzklika: Tak krščanski socializem SLS si je treba zapomniti! — To je ravno tako, kakor če bi mi dr. Žerjavu, ki je kot minister za socialno politiko pri neki priliki povedal invalidom, da jim podpor ne more zvišati, ker tega ne dopuščajo državne finance, očitali, da invalidom podpore ne privošči. Da, logika hudobnosti zna delati zaključke, ob katerih poštenemu človeku zastaja pamet! Zakaj pa ne bi država revnim šolarjem plačevala knjige, ko iz davkoplačevalcev vsako leto izsesa milijarde?

L. M.:

Moj sosed župnik France.

Iz današnjih dni.

Našel sem ga na skromni postelji in v še bolj skromni sobici! Pozdravila sva se navidez vsakdanje kot toli in tolikrat, a čutila sva oba, da sva si v tem trenutku še bližja kot doslej. Iz bolnih oči je zrlo v me vprašanje: »Kaj misliš, kako bo?« Tolažil sem ga, kot se tolaži bolnik, ki nosi že pečat bližajoče se smrti. Čutil je, da so moje besede le tolažba in da sam vanje ne verujem. Zato je vzdihnil, češ, kaj boš tolažil, ko sam vem, kako sem. In zopet je legel utrujen, pogovor pa se je zasukal drugam.

»Vse sem obvestil, da prideš na shod. Govoril sem z mošnji, ki želijo poročila o tem in onem. Le vse jim pojasni, priporočili bodo tudi razne domače zadeve...« Vrnem se zopet k njegovi postelji. Slab je vidno. Težko mi je šlo, a vendar sem ga nagovoril: »Čuj, France, pa pojdi v bolnico, tam boš imel pri roki zdravnika, zdravila in vso pomoč, saj veš, tu v vasi ni dobiti.« Ne morem pozabiti njegovega pogleda po teh besedah. »Da! v bolnici bo boljše postrežbo; ob zdravnik, morda se bo še kaj zboljšalo; ali veš, vse to pa stane obilo denarjev — to gre v tisoče. Tebi pa lahko potožim, saj veš kako smo, kako stojimo danes mi duhovniki. Ze cele mesece me muči misel, kje bodo drva, kje seno za edino kravo, kje denar za koruzno moko. Postrežnico sem preprosil, naj ostane še toliko časa, da z menoj nagne ali vsmrt ali v zbolj-

šanje, veš, že ji nisem plačal cela leta, zdaj me pa hoče pustiti; pa prav ima, skrbeti mora zase.« Obstal je. Meni je bilo težko, stopil sem k oknu, nisem ga mogel gledati. »Rad bi si napravil gorkejšo suknjo za zimo,« je zopet povzel, staro obleko sem vso porabil, rad bi si dal popraviti čevlje za zimo, prišla bo šola, nočna obhajila, moral bom v noč, saj veš, tu so zameti, tu je povodenj, tu je huda burja, jaz pa brez vsega.« — »Ne toži, ne misli na to,« sem ga zavrnil, »glej da ozdraviš, drugo bo že vse oskrbljeno, morda se bo kaj zboljšalo že enkrat naše stanje.« — »Da,« je nadaljeval slabotnim glasom, »tudi jaz sem čakal, da se zboljša. Ko nisem mogel dočakati, sila je bila, sem zaprosil, da sem prevzel mesto začasnega učitelja na ljudski šoli. Opravil sem obojne posle, cerkev in šolo. Ljudstvo nahujskano, je odreklo obvezne prispevke, drva so prestala, seno so odpovedali, od drugod pa skoraj nič. Trpel sem, šel v gozd, sekal in vlačil drva, nakladal seno, vlačil kot hlapec vse, kar je bilo potrebno, ker nisem imel toli, da bi plačal najeto. To me je zrušilo docela!« — »Zakaj nisi šel k zdravniku, ko si začutil bolezen?« sem ga prekinil. »I saj veš, človek se čuti vedno mladejša, sem mislil, kaj bom hodil zdravniku in zdravila so danes draga, odpočijem se, odleglo mi bo. Pa slaba hrana, težko telesno delo — šlo je navzdol.« — »Zakaj se nisi obrnil na oblasti, ko so hujskači odvzeli dolžne prispevke?« ga pokaram. — »E, saj veš kako smo mi dandanes,« se je bridko nasmehnil. »Besede o nenasilni farski bisagi so še v veljavi. Če zahtevaš svoje,

saj ti ne verjamejo, češ le za denar mu je, drugo ga ne briga, ljudi bi odrli, samo da zbere kupe premoženja... Trpki so taki očitki, zato sem molčal in trpel. Če odgovorim hujskačem, saj sem še v nevarnosti! Ljudje bodo že spregledali, ko mene več ne bo in to bo, čutim, prav kmalu.« Oslabel je. — »E pusti, France, vse to, pozabi, pa misli, kako bi se čimprej spet prikopal na nekdanje stanje, saj veš kak korenjak si bil. Glej v bolnici boš spremenil tudi okolico, vse boš pozabil in umiril se boš — za vse bo boljše.« — »E, v bolnico, kako bom pa pot plačal, še za železnico nimam, saj sem že tako zadolžen. Glej, prihajajo prazniki — rad bi za farno žegnanje sam opravil, nato spet dan češčenja — kdo me naj nadomesti?« se je pomisljal. — »Vse je že oskrbljeno, samo vdaj se in pojdi!« — — —

Ko so ga peljali iz župnišča skozi vas, so ljudje strmeli: Kaj tako hitro se slabša! Oslabel je na vozu, ni mogel v železniški voz, prepeljali so ga k sobratu. Pa še mu je bilo usojeno, da je prišel v bolnico! Da! Ti Kandija, ti zatočišče in zadnji up reveža in duhovnika siromaka! Kandija, ko bi ti govorila, kako duhovnik sklepa zadnje dneve, koliko si jih že videla! France je tudi šel na pot svojih sobratov. Prepozno... je že ves v razkroju, — so zmajevali zdravniki. Se je upal, da vidi svoje ovce, še je gledal v smer svojih krajev, vse je pozabil, samo da bi jih spet vodil, četudi v pomanjkanju in trpljenju... A uzrl jih ni več!

Stopal sem za krsto sosedu Franceljana. Ne boš počival v rodni zemlji, ne boš prhnel

med svojimi župljani, ni ti namenjeno pokopališče, kjer si pokopaval svoji dvajset let svoje znanje župljane. Za krsto smo se zvrstili kot običaj zapoveduje. Prvi, zastopstvo domače fare — to se spodobi — te može je poslala vas, zato so šli prvi! In med njimi je bil eden, ki je budil v meni trpka čustva. Za življenja je hujskal ljudi proti revežu, mu grenil dneve, bil kriv njegovemu pomanjkanju, boleznim, konca, a sedaj baš on zastopa sosesko pri krsti trpina...

In ko so prodajali župnika Franceljana zapuščeno, je občinski tajnik kmalu sklical par stolov, — knjig nikdo ni hotel — ljudje pa so se razhajali in mrmrali: »Ta res ni nič imel...« Da France! Umreti si moral, da so ljudje prišli do spoznanja tvoje revščine, prej ni nikdo verjel. Pa sem vprašal bahatega sosedu: »No, je bilo kaj za zbrati na dražbi, je blo kaj?« — »E kaj,« je zamrmral, »jaz sem čakal na kravo, kdaj pride na vrsto, pa ni bilo nič, pa stopim k tajniku, kaj da ni hlev na prodaj, no pa zvem, da krava že davno ni župnikova. Pa je bil res revež, umrl gospod, pa zmerom smo mislili, da se iz skoposti ubija po gozdu in si nič ne privošči!« — »Se res ni izplačalo denarja na to dražbo, saj bom še jaz več pustila,« se je širokoustila bajiara iz Zakota! — Meni pa je postalo nepopisno tesno pri srcu ob pogledu, kako pada v grob od same revščine duhovnik v Sloveniji. Zdrknila mi je solza in spet so mi ustnice zašepetale: In Ti, Francelj, nisi prvi, nisi zadnji!

Dnevne novice.

Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1925/26. V zavod sv. Stanislava se sprejemajo zdravi, dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih krščanskih staršev, ki so z odličnim ali vsaj z jako dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo ali pa 1., 2. in 3. razred humanistične gimnazije, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. — Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinarijat v Ljubljani. Prošnji naj se priloži krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Starši ali njihovi namestniki naj prošnje s prilogami prinesejo v zavod sv. Stanislava najkasneje do 1. avgusta t. l. Z njimi naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. Samo iz Julijske Krajine se sprejemajo gojenci izjemoma tudi samo pismenim potom, toda le pogojno, dokler jih vodstvo zavoda, ko pridejo v zavod, ne potrdi. — Sprejemni izpit za 1. razred se bo naznanil v rešeni prošnji. — Vodstvo zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, 1. julija 1925.

Zonglerji. Za Vidov dan si je »Jutro« privoščilo uvodnik, ki se cedi lepim fraz o narodnem zedinjenju, o bratih, ki so ostali zaenkrat onstran meje, o kulturnih nalogah vsakega naroda, ki dajejo šele pravi smisel in pravo vrednost narodni svobodi. »Jutro« člankar zonglira pri tem tako, da tekem cellega članka niti enkrat ne imenuje ne Srbov ne Hrvatov ne Slovencev in tudi ne Jugoslovancev, marveč si pomaga z geografskimi označbami: od Triglava do Ohrida, od Jadrana do Timoka. Kakor da bi ta prostor napolnjevala brezimna in brezoblična dvonoga masa, iz katere moreš vsak hip zgneti bigo, »lebac« ali enostavno kruh. Predzno je le, da si upa ta testenina sklicevati se na Prešerna, Zupančiča in Meštrovića, ko bi smel navajati komaj Stanka Vraza, ki pa seveda tudi nosi neizbrisne poteze hrvatstva. Prešerni, Zupančiči, Cankarji, Tavčarji pa Lazarjevi in Kranjčevići in Meštrovići so zrasli vsak iz svojega versko, kulturno in jezikovno popolnoma opredeljenega naroda, njihova individualnost je temelj njihovi umetniški individualnosti. Ti velikani so se tega tudi zavdali in niso nikdar sramotno zatajili svojih mater, marveč so vsikdar izpovedovali svoje slovensko odnosno srbsko in hrvatsko pokolenje. Priti so morale šele duševne ničle, kakor sta znana voditelja SDS, da hočejo iz najtemnejših nagibov zatreti slovenstvo in hrvatstvo in ju nadomestiti s političnim velestrbstvom, ki s pravih srbstvom nima ničesar opraviti. Smešno in predrzno je, ako taka, narodu odtujena politična klika govori o kulturnih nalogah naroda, čegar ime in obstoj zatajuje oziroma prodaja za skledo leče — prej Nemcem odnosno Mažarom, sedaj velestrbstvu. Ta klika govori o »veri v moč nacionalne ideje«, ki naj jo ohranijo neodrešeni bratje. A kdo so tisti, ki so pod Italijo nemudoma presedlali, pljunili na narodno zastavo, ki so jo dotlej kričaje nosili — in se vrgli novemu gospodarju suženjsko pod nogo? To je bivše narodnjakarstvo in sokolstvo, to je kri od krvi našega »demokratstva«. Italijani dobro vedo, kje vro živi vrelci slovenstva, kje pa se izliva samo umetno narejena voda. Po tem tudi merijo svoje sovraštvo, a seveda tudi svoj respekt. Vsekakor bi narodnjakarstvo, kolikor ga je sploh še, niti za eno uro ne zastavilo poitalijančenja, ako ne bi bilo krščanske ljudske struje, ki živi z ljudstvom in zanj. — Smešno in predrzno je, ako »Jutro« piše: »Zakaj ne bi bila smiselna narodna ideja s tolikimi borbami in žrtvami za nacionalno svobodo, ako ne bi ta služila na koncu koncev — kulturi, umstvenemu napredku. — To je misel, za katero se borimo mi, »Jutro« in njegova klika pa to misel dan za dnevom pobija in podpira pribiževančsko politično prosvetnjakarstvo, ki hoče uničiti vso kulturo, ki so si jo doslej tekom dolgih vekov ustvarili Slovenci in Hrvati ter hoče dati nacionalni svobodi, odkupljeni s tolikimi borbami in žrtvami, eno samo vsebino: vsesrbsko politično hegemonijo. Ubože ovce, ki še slede politični kliki, ki živi zgolj od korupcije in nima razen svojih tiskarn in domov, ki jih je drugim izvila iz rok, in razen svojih avtomobilov in korit pokazati prav ničesar, s čimer bi bila koristila komu drugemu nego sama sebi.

Novice z Bleda. V nedeljo prirejena beneška noč in razsvetljava na jezeru je daleč zaostala za enakimi prireditvami v prejšnjih letih. Topiči so dobro pokali, kresovi v okolici in po gorah so bili lepi, manj okusna pa je bila cela vrsta grmad na gradu. Petja ni bilo in se je nadomestilo z ukanjem. Ljudstva je bilo mnogo manj nego druga leta. Nekoliko je bilo gotovo temu vzrok nestanovitno vreme, nekoliko pa pomanjkanje denarja. Ta dan se je tudi slovesno vršilo odlikovanje 6 gasilcev v zdraviliškem domu. I. Rus, I. Legat, S. Pogacar, J. Kokalj, I. Kapus in I. Kogovšek so bili za dolgoletno požrtvovalno delovanje odlikovani s srebrnimi svetinjami. G. okrajni glavar Tekavčič je v lepem nagovoru vzpodbujal gasilce in naraščaj k vztrajnemu delu v korist domovine in bližnjega. Ob zaključku govora je številno zbrano občinstvo navdušeno zaklicalo trikratni »Živijo« kralju. Zdraviliška godba je zasvirla kraljevo himno. Po končani slovesnosti so ob koračnici

godbe defilirali gasilci in naraščaj pred odlikovanci. — V ponedeljek se je pripetila na Boh. Beli avtomobilska nesreča. Vsled hitre in neprevidevne vožnje sta zadela dva avtomobila skupaj in eden se je prevrnil pod cesto ter se močno poškodoval. Sofer Dolničar je dobil težke poškodbe na rami, Sl. Repe, ki se je z njim vozil, pa lažje poškodbe na roki in nogi. Čuditi se je, da se ne zgodi več takih nesreč na Bledu, kajti številni avtomobili švigajo kljub prepovednim tablam z največjo brzino okoli, ne meneč se za druge letoviščarje, ki morajo požirati prah in smrad. V tem oziru naj bi županstvo strogo nastopilo proti takemu dirjanju.

Na naslov poštnega ravnateljstva. Skrajni nered vlada na pošti v Grosupljem glede oddaje pošte. V vasi imamo poštni nabiralnik in smo tik železnične postaje. Dočim smo preje vedno dobivali pošto takoj z jutranjim vlakom, prihaja sedaj že dolgo časa pošta, stara po dva ali tri dni. Kakšne usodne posledice ima lahko taka zamuda posebno glede uradnih dopisov, je jasno. Zahtevamo, da pošto ravnateljstvo takoj napravi temeljit red!

Izletniki, ki nameravajo na Mirno goro, naj vzamejo na znanje, da se ne bo mogel otvoriti Planinski dom v Beli Krajini 5. julija t. l., ker še ni popolnoma dograjen. Kadar bo, se bo to sporočilo. Na splaniranem delu že počiva skoraj dograjenost pritičje. Ko se bo nabralo še nekaj denarja, bo izvršitev kmalu gotova. Pomagajte gradbi doma! Najmanjši dar se hvaležno sprejme!

Predprodaja vstopnic za prireditve ljubljanskega okrožja dne 5. julija v St. Vidu nad Ljubljano je v Ljubljani pri Društveni nabavni zadrugi v Ljudskem domu, v St. Vidu pa pri gospodini Zakotnikovi.

Sreča — kje in kdaj bi me doletela? V St. Vidu nad Ljubljano dne 5. julija. Razstava dobitkov efektne loterije za Ljudski dom bo in orlovska prireditve. Srečke se dobe v Sent Vidu. Kdor zamudi ta dan ne bo kmalu našel tako lepe prilike.

Razsodišče ljubljanske borze. Pri razsodišču ljubljanske borze za blago in vrednote se v času od 20. julija do 17. avgusta t. l. ne bodo vršile ustne razprave. — Tajništvo.

Domžale in njih razvoj. Bilo je že objavljeno, da bodo Domžale 9. avgusta slavnostno proglašene v trg. Domžale so se tekom prav kratkega časa nenavadno močno razvile. Pred 35 leti po njih niti dosti povpraševali niso. Ne župnije ne šole ni bilo. Ob Mlinščici, koder so sedaj mogočeno tvornice slamnikov, so stale priproste žage in mlinci. Najbolj obljuben je bil Stob, tedaj važno postajališče voznikov, ki so prevažali blago z Dunaja skozi Ljubljano v Trst in nazaj. Zato ima stari Bauerjev zemljevid Kranjske pač označen Stob, ne pa Domžal. Vsa okolica, ki je sedaj združena v trg s približno 2500 prebivalci, je šela tedaj okoli 900 ljudi, ki so se preživljali večinoma s pletenjem kit in šivanjem slamnikov. Svoj izredni procvit imajo Domžale v posebni meri zahvaliti širom Slovenije znanemu Kamničanu, ki praznuje letos 35 letnico. Vsled svoje pohlevne vožnje pogosto zaničevani vlak nikakor ni tako malovreden, kakor ga smatrajo nekateri zabavljači, ki ne vedo, da je bil vedno ena izmed redkih aktivnih železnice. Na stotisoče turistov in izletnikov je že prevozil z bele Ljubljane v prekrasne kamniške planine. Vsako spomlad vozijo vlaki najelegantnejše dame v Domžale po svetovno znane domžalske slamnike. Na tisoče najfinjših slamičarskih izdelkov se izvozi vsako leto iz Domžal po celi Evropi. Kje je ostala lesna, mlevska, žitna in vinska trgovina poleg širom znane domžalske konjske trgovine! Brez Kamničana bi Domžale res ne bile kar so! Ko je imela 1890. leta steči po domžalskem polju kamniška železnica iz Trzina skozi Mengeš v Kamnik, so se temu uprli tedanji Mengšan. Branili so se železnice s približno tako premišljenostjo kot danes Ljubljana zračne postaje. Železniški tir se je zato res obrnil v Trzinu proti Domžalam, ki so dobile tudi postajo. Domžale so začele procvitati. Postale so središče slamičarske in drugih obrti, med katerimi si je slamičarstvo pridobilo svetovni sloves.

Ogenj. 30. junija okoli 8. ure zjutraj je začelo goreti na skednju posestnika Rakarja na Breznici na Gorenjskem. Skedenj je pogorel do tal. Domačim in okoliškim gasilcem se je posrečilo, da so ogenj pogasili. V veliki nevarnosti je bil zraven nahajajoči se sosedov skedenj. Kako je požar nastal, se ne ve.

Deček utonil. Minuli teden je pri kopanju v Savi utonil sin g. Slivnika, tovarniškega delavca na Savi pri Jesenicah.

Posnemajte! Poslali smo začetkom t. l. vsem denarnim zavodom v Sloveniji okrožnice, da bi prispevali za slepe. Razen onih, ki smo jih že objavili, so se zglasili še sledeči: Občinska hranilnica na Vrhniki Din 200; Hranilnica in posojilnica v Kamniku Din 200; Posojilnica v Radovljici Din 250; Posojilnica v Mariboru Din 1000; Celjska posojilnica v Celju Din 150; Posojilnica v Vitanjah Din 50; Savinjska posojilnica v Zalcu Din 100; Posojilnica v Črnomlju Din 50; Posojilnica pri Sv. Lenartu Din 100; Posojilnica v Slov. Bistrici Din 50; Posojilnica v Vojniku Din 100; Posojilnica v Logatcu Din 250; Posojilnica v Framu Din 200; Ljudska posojilnica v Celju Din 200; Hranilnica in posojilnica v Škocjani

Din 200; Posojilnica v Cerknici Din 250; Kmečka del. hran. in posoj. v Trbovljah Din 50 Vsem darovalcem se odbor kar najiskrenejše zahvaljuje in prosi ostale denarne zavode, naj slede temu zgledu. — Odbor podpornega društva slepih v Ljubljani.

za vsakogar neobhodno potreben iz Ljubljane.

Regulacija cen živil, poljskih in mlečnih pridelkov ter sadja na ljubljanskem trgu. Prejeli smo in objavljamo: Mestno tržno nadzorstvo ljubljansko hoče med drugimi znižati tudi cene mleku z ozirom na ogromen padec cen sena. K temu nameravanemu znižanju čuti mlekarско društvo za ljubljansko okolico v imenu pridelovalcev mleka dolžnost, podati svoj protest. Pri vsaki ureditvi, ki zadeva gospodarske odnose celega sloja, se vedno posvetujejo z merodajnimi činitelji, kako naj bi se stvar vsestransko zadovoljno rešila. Le nam kmetom hoče mesino nadzorstvo cene diktirati, kar pa nikakor ne moremo dopustiti. Prvič: Razlog znižanja cen sena za pocenitev mleka je popolnoma zgrešen in neutemeljen. Res je, da je bilo seno pred leti nekoliko dražje. A takrat cena mleka ni odgovarjala ceni sena, ampak bi moralo biti veliko veliko dražje. Zato se je takrat opažal pojav, da je bilo več krav na prodaj, kot je odgovarjalo običajnim gospodarskim prilikam dotičnega posestnika. Nobeden pridelovalec mleka ni hotel iti v gospodarski pogin s tem, da bi s kupljenim senom in slamo redil krave mlekarice, ampak je raje živino prodajal. Posledice tega prisiljenega prodajanja se poznajo še danes v naših hlevih. Jasno je tedaj, da za pridelovalce mleka ni merodajna cena sena. Drugič: Tudi danes in še v bodoče najbrže ne bo nobeden redil krav mlekarice, da bi vso krmo zanje kupoval, ker se mu ne bo izplačalo. Pri reji živine je toliko dela in truda, da sta komaj ta dva poplačana. Znano je, da plače poslov in delavcev niso nič manjše in da jih je za težavno opravljanje živine težko dobiti. Torej pri velikem strošku pridelovanja mleka, to je plači poslom, ni tudi nikakega razloga za pocenitev mleka. Tretjič: Pridelovalci mleka kupujejo za rejo krav otroke in različne tropine za priboljšek, brez katerih živina težko obstane v dobrem stanju. Te se pa niso popolnoma nič pocenile, ampak celo podražile. Četrtyč: Edini vir dohodkov okoliških kmetov je pečanje z mlekarstvom. Za pocenitev mleka bi moglo vplivati znižanje cen splošnih potrebščin za življenje. Vsem je pa jasno, da življenske potrebščine, katere mora kmet kupovati, kot obleko, obutev za množičevino družino, sladkor, kavo ter poljsko orodje i. dr., vsled vedno večje trošarine, carine, niso v ceni nič padle. Šestkratno povišanje zemljiškega davka in vedno novi davki ljud ne dopuščajo, da bi mogel kmet ceneje prodajati svoje pridelke brez gospodarske škode. Danes, ko prodajalec mleka za izkupiček 1 litra mleka ne more dobiti ničesar več, kot takrat, ko je bilo seno dražje in so mu izdatki za življenje niso zmanjšali, nasprotno povečali, nikakor ne dopustimo, da bi mu kdo neutemeljeno znižal cene mlečnih izdelkov. Tržno nadzorstvo naj spremeni v tem oziru svoj sklep. — Op. Vodstvo je na svoji seji dne 29. junija sklenilo znižati cene mleka od 3.50 Din na 3 dinarje, kar naj vsi zainteresirani krogi vzamejo na znanje. — Mlekarско društvo.

Obnašanje ljubljanske publike in radovednežev je včasih pod vsako kritiko. Včeraj depokdne ob 11 se je na vogalu Mayerjeve hiše nenadoma zgrudila že priletna ženska na tla, se močno udarila na vogalni kamen in obležala nezavestna. Radovednežev in radovednic se je seveda takoj dovolj nabralo in ker niso mogli oni takoj napasti svojih oči, so se prerivali tako, da bi se prvi kmalu prevrnili na nezavestno žensko. Nekemu posrežku in neki ženski se je posrečilo predramiti, stražnik je pa razgal publiko. Omenjeno bodi, da smo imeli že večkrat priliko opazovati slične slučaje, toda vselej je publika pasla svojo radovednost, zbijala neslane šale, se prerivala, ni pa hotela pomagati.

Ob zadnjih nevihtah je bil posebno ljubljanski grad izpostavljen vsem nevarnostim. Ze nešteločkrat poudarjali, da se mestni ge-rentski svet vse premalo briga za grad, za njegove naprave, olepšavo itd. Toda zdi se, kot bi občina namenoma zanemarjala grad. Omenili smo že enkrat, da so neznani zlikovci porezali na gradu tri strelove, ki še niso popravljeni, ostali so pa najbrž nerabni, vsaj zadnji slučaj nam precej očito potrjuje našo trditve. V petek zjutraj okrog 4, ko je divjala ena najmočnejših neviht v zadnjem mesecu, je udarila strela v sobo požarnega čuvaja ljubljanskega gradu, oprasnila steno, in švignila potem v telefon: seveda ga je pokvarila. Čuvaja bi stalo življenje, da bi bil slučajno v sobi, ali pri telefonu. Ponavljamo, da so grajski strelovodi brezdvoma nerabni in popravila nujno potrebni; sploh bi bilo s poizkusnimi aparati treba večkrat kontrolirati. Brezbriznost bi bila lahko usodna, recimo

v slučaju nevihte, požara, za vse prebivalce gradu, ki jih je nad 500 in tudi za občino.

Volitev v obrtno sodišče. Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja naknadno k večerjši notici, da je g. veliki župan z odlokom z dne 30. junija t. l. O. br. 499/I na prošnjo gremija podaljšal rok za vlaganje prijav v svrhu sestave volivnih imenikov za izvršitev volitev v obrtno sodišče v Ljubljani do 15. julija 1925. — Načelstvo.

Svarilo. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse one, kateri so naročili kako blago bodisi perilo, obleko itd. od tvrdke »Kleiderhaus« L. Th. Luder, Wien XVI, Brummengasse 74, po zastopnikih Alfredu Hesselu in nekemu Rosenbergu, da imenovana po sporočilu tvrdke same, nista nikaka pravna zastopnika te tvrdke. Tvrdka naproša, da se jih pri zopetnem pojavu prijavi policiji. Ker obstaja sum, da gorimimenovana zastopnika izrabljata tvrdke v špekulativne namene, se svari vsi pred nadaljnimi nabavami blaga ter eventualnimi posledicami. — Načelstvo.

Uradništvo denarnih zavodov in drugih zasebnih podjetij Slovenije je po vsesrbskem razmotrivanju stanovanjskega in najemniškega položaja, podanega po novem stanovanjskem zakonu na svojem zborovanju dne 24. junija t. l. sklenilo soglasno sledeče resolucije: 1. Protestiramo najodločneje proti načinu dodelitve stanovanj in pri tem prakticiranem razločevanju enakopravnih državljanov med državnimi in zasebnimi nameščenci. Pozivamo vlado, da končno enkrat izpolni svojo dolžnost in zida hiše za svoje urade, s čimur bo takoj veliko število stanovanj na razpolago. 2. Protestiramo proti skrajno krivični določbi zakona, ki postavlja izven vsake zaščite vse nameščence onih zavodov, ki so izpolnili svojo socialno dolžnost in zidali za svoje urade in za stanovanja svojih nameščenecv palače in hiše. Obenem opozarjamo, da je pri današnji strašni stagnaciji vsega našega gospodarskega življenja v narodno-gospodarskem oziru opasno, siliti denarne zavode, industrijska in trgovska podjetja k zidavi hiš, ker bi se tako odvzelo tem krogom še tisto malo življenjskih sredstev, kolikor jim je v tej splošni krizi še ostalo. 3. S tem v zvezi protestiramo proti skrajno napetemu davčnemu vijaku v Sloveniji ter se popolnoma priključujemo tozadevnim resolucijam zadnjega zbora hišnih posostnikov v »Unionu«, ker vsak poizkuša neznožna davčna bremena prevaliti na druge in tako jih končno kot vedno plačamo le mi, nameščenci-konzumentje. 4. Apeliramo na najemodajalce, da se v lastnem interesu sporazumeje na miren način s svojimi najemniki, zasebnimi nameščenci, ker bi v slučaju zmage najemodajalca dobil najemodajalec v izpraznjeno stanovanje sigurno zaščitenega državnega nameščenca, kateri bi mu plačal precej nižjo najemnino kakor deložirani zasebni nameščenci. 5. Trdno pričakujemo od objektivnega presojanja nastalega položaja in od uvidevnosti naših delodajalcev — uprav bančnih in drugih denarnih zavodov ter ostalih zasebnih podjetij, da bodo svojim nameščencem vsled novega stanovanjskega zakona poslabšanim najemniškim razmeram primerno revizirali postavke za stanarino.

Mestna zastavljalnica ima tomesčno dražbo novembra 1924 zastavljenih predmetov 9. julija t. l. ob 3. uri popoldne.

Za mladino. Največji evropski športno-poučni film »Šest tisoč kilometrov« na kolesu, v čolnu in peš preko osrednje Evrope, s kolo-saino režijo narodnih noš in sijajnimi pokrajinskimi posnetki, se predvaja v Mladinskem domu na Kodeljevem v petek 3. julija ob 2. in 5. popoldne ter v nedeljo ob pol 9. zvečer. — Desetaj najlepši posnetki iz Jugoslavije in Slovenije!

Trgovski nameščenci in uradniki se vabijo na sestanek, ki se vrši v četrtek dne 2. julija ob pol 9. zvečer v prostorih Gremija trgovcev v Ljubljani Aleksandrova cesta (palača ljubljanske kreditne banke, vhod nasproti kino »Ideal«). Na dnevnem redu je razgovor o volitvah v obrtno sodišče. K polnoštevilni udeležbi vabi pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani.

Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 22. do 30. junija 1925 je bilo v Ljubljani rojenih 40 in 2 mrtvorojena; umrlo je v tem času 17 oseb, od tega 7 tujecev. Vzrok smrti v 6 slučajih jetika na soplilih, v 2 rak, v 1 vnetje možganskih mren, v 4 bolezni na srcu, v 1 porodniška bolezen, v 2 prirojena slabost, v 1 starost, v 5 druge bolezni.

Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 22. do 30. junija t. l. so bili v Ljubljani naznanjeni sledeči slučajji nalezljivih bolezni: 1 griže, 1 škrlatinke, 1 dušljivega kašlja.

Iz štajerske.

Iz Stevengradca. Tukajšnja meščanska šola je letos na lep način praznovala konec šolskega leta. Dne 27. in 28. junija je priradila v šolskih prostorih razstavo ženskih ročnih del, risb in drugih šolskih izdelkov. Posebno v ženskih ročnih delih in v risbah so učenci in učenke pokazali odlične uspehe. G. strokovnemu učitelju Sovretu, ki je poučeval v risanju, moramo na tem mestu izreči naše odkrito priznanje. Dne 28. junija je priredila šola v Gollovi dvorani Vidovdansko proslavo, ki je v vsakem oziru uspeša. Prireditve so izvršili učenci in učenke same, seveda pod vodstvom in nadzorstvom vsega učiteljsstva. Orkestralne točke, ki jih je izvajal orkester,

obstoječ iz učencev in učenik zavoda pod spretno taktirko ravnatelja Šentjurca, so bile izvedene brezhibno. Posebno Haydnova otroška simfonija je močno ugajala, o čemur je pričalo živahno odobravanje nabito polne dvorane. Tudi pevske točke, ki jih je pod vodstvom strokovnega učitelja Vinkota Živkota izvajal mešani zbor gojencev zavoda, so bile izvedene v popolno zadovoljstvo. Adamičevo »Kolo« je publiko naravnost navdušilo in se je moralo ponavljati. Višek prireditve pa je bila uprizoritev Tiranovih »Čudežnih goslic«. Skrbno aranžirana je ta lepa otroška opereta sijajno uspela. Balet, ki ga je izvajalo 9 učenik zavoda, ki jih je neumorno vadila gosa Šentjurčeva, bi lahko brez strahu nastopil na vsakem odru. Vsemu učitelstvu moramo izreči za njih trud, ki so ga posvetili prireditvi, s katero so nam pripravili tako lep užitek, našo priskrbo zabavo. Omenim naj še, da je šel ves čist dobiček prireditve v prid naraščajočega Rdečega križa meščanske sole.

Popravek. Na članek, priobčen v 129 štev. Slovenca z dne 11. junija 1925 pod odstavkom: »Iz Stajerske« ter pod napisom: »Protestni shod proti previsokim davkom dne 7. junija v Slovenjgradu« nas prosijo, naj članek, ki je bil sicer točen, popravimo v toliko, da g. obrtni nadzornik Založnik iz Celja v svojem govoru ni skušal dokazati, da Slovenija ne plača preveč davkov, ampak narobe je g. Založnik v svojem govoru z jasnimi in natančno izračunanimi številkami iz davčnih let 1923 in 1924 dokazal, da je Slovenija samo na neposrednih državnih davkih z državnimi pribitki plačala 85 milijonov dinarjev več, kakor je celo država od nje zahtevala. Toliko resnici na ljubo, da se ne bo delala g. predavatelju krivica.

Solčava. 2. t. m. pripeljemo iz zvonarne v St. Vidu 4 nove bronaste zvonove v Solčavo. Zvonove so slovesno posvetil g. celjski opat Peter Jurak dne 12. t. m. Godba iz Koroške Zel. Kaplje bo slovesnost povzdignila.

Obrtna razstava v Ljutomeru. Odbor obrtne razstave v Ljutomeru se je sporazumel z odborom »Kola jahača i vozača« v Ljutomeru v toliko, da je preložil prireditev razstave na dne 9. avgusta t. l., ker priredi »Kolo jahača i vozača« istočasno tudi konjsko razstavo in jubilejno dirko za konje. V svrhu preložitve razstave se je podaljšal tudi prijavni rok do 15. julija t. l., ter se je dovolilo obrtnikom sosednih krajev udeležiti se razstave, kot razstavljalci, katerim je v informacijo na razpolago tajništvo obrtne razstave v Ljutomeru. Posebno se opozarjajo vsi obrtniki na oddelek vajeniške razstave, ker so prostori pristojbine prosti. Vsem vajencem naj bo dana možnost, da se razstave udeleže, ker čast vajenca je obenem čast in ponos učnega mojstra. Predpriprave za razstavo se v polnem teku ni je število pripravljenih razstavljalcev že precejšnje. Razstavo blago bo imelo po železnicah 50 odst. popust, posetniki razstave pa polovično vožnjo po železnicah.

IZ MARIBORA.

Naše gledališče. Včeraj, v sredo 1. julija je mariborsko narodno gledališče zaključilo svojo sezono z opereto »Stambulski rožac«. Bilanco letošnje sezone objavimo prihodnjič. Kolikor smo poučeni, niso za prihodnjo sezono več angažirani operni pevci g. Janko, ki odide v Ljubljano, dalje g. Petrovskij in menda še drugi. Kaj bo z gledališčem v prihodnji sezoni, in kakšno bo, je sedaj še popolnoma negotovo. Predvsem bo zopet stopilo v ospredje finančno vprašanje, s katerim se gledališče bori od svojega obstoja sem. Upamo, da se bo skrbnemu in agilnemu intendantu g. dr. Brenčiču tudi prihodnjo sezono posrečilo zagotoviti gledališču zadostna denarna sredstva.

Odbor za postavitve spomenika v svetovni vojni preminolim vojakom je imel v petek dne 26. t. m. svojo prvo sejo. Odbor tvorijo naslednji gg.: zastopnik vojaške oblasti san. podpolkovnik dr. M. Justin, zastopnik mestne občine obč. svetnik J. Stabej, zastopnik novinarskega združenja T. Gmajner, kat. vojni kurat P. Zavadlaj, pravoslavni vojni kurat P. Trbojevič, profesorja Gvajc in Zagor ter pet zastopnikov mar. podr. združenja vojnih invalidov. Odbor si je za predsednika izbral g. A. Krepka, predsednika U. V. I. podr. Maribor, za podpredsednika pa obč. svetnika g. J. Stabeja. Storili so se razni sklepi, tako da lahko pričakujemo, da bo lepa misel in ideja, ki je izšla iz vrst vojnih žrtev, tekom leta izvršena in da se bo v vojni preminolim vojakom postavil mogočen spomenik in se uredilo tudi njihovo kopališče. Sklenilo se je, da se izda primeren oklic na občinstvo, kojega besedilo je odbor odobril. Oklic se razpošlje vsem časopisom z vabilom, da ga priobčijo. Občinstvo pa, ki ga prejme s položnicami, se naproša, da po svojih močeh prispeva primeren dar, v hvaležen spomin padlim svojem, ki spe večno spanje širom sveta, pa tudi v spomin onim, ki jih je svetovna vihra položila na našo slovensko zemljo.

Iz protestantske cerkvene občine. Z izvolitvijo tukajšnjega protestant. župnika Barona za seniora evangelijske občine v Sloveniji, se je najvišje protestantsko duhovsko mesto preselilo iz Celja v Maribor za dobo 6 let.

Mestni kino je mirno brez slovesa od občinstva zaspal, prav simbolično s Tarzanovo predstavo. Menda radi tega, ker ga popravi-

ljajo »von Pick auf«. Registriramo samo kot kronisti.

Mariborska občina podpira po sedanjem stanju mesečno okrog 400 ubožcev, med temi 91 otrok, 281 odraslih in 14 meščanov. Vsak izmed njih dobiva mesečno podporo od 30 do 50 dinarjev.

Pred Zadržno gospodarsko banko ob Aleksandrovi ulici kopljejo rezervoar za bencin tvrdke American-Express-Compagnie. Po našem mnenju je to prostor za spomenike, ne pa za hrambo avtomobilne hrane.

Podravska podružnica Slomškove zveze ima danes, v četrtek 2. t. m. svoj redni občni zbor ob pol 11 v društveni sobi Gledališka ulica 2, pritličje, desno. Na sporedu je tudi predavanje o ljudsko-prosvetni vzgoji otroka.

Prosvetna zveza pripravlja izdajo knjige »O narodnih nošah« na bivšem Spod. Stajerskem, Koroškem in Prekmurju. Delo je poverjeno priznanemu strokovnjaku. Knjiga bo velevažna za probujanje ljudskega duha, ker so v teh krajih prišle narodne noše že precej iz navade.

IZ CELJA.

Statistika državne realne gimnazije. V letu 1925 je posečalo ta zavod 304 učencev, od teh je bilo v vseh razredih 41 učenik (13,31 odst.). Odličnjakov je bilo 30 (9,74 odst.), z dobrim uspehom je izdelalo 209 gojencev (67,85 odst.), razredni ponavljalni izpit ima 43 učencev (13,96 odst.), padlo je pa 22 učencev (7,14 odst.). Celokupen uspeh je tedaj prav zadovoljiv. Ob priliki šolskega sklepa je ravnateljstvo priredilo vidovdansko proslavo, kjer so nastopali gojenci in gojenke zavoda v različnih točkah, kot v govoru, deklamaciji, petju in telovadbi. Vse točke so bile izvedene prav lepo. Radi posebne marljivosti in lepega vedenja so bili obdarovani s knjigami naslednji učenci: Dobovičnik Karol (IV. razr.), Dobovišek Adolf (V. razred), Stegu Milan (VI. razred) in Enel Silva (VII. razred).

Prosta stanovanja. Glasom razglašala stanovanjskega sodišča so v mestu Celju in nje govori ožji okolici naslednja stanovanja prosta: Gabrje 14, lastnik Santel Karol 1 soba s štedilnikom; Breg 9, Mihelčič Alojzij 1 soba; Gabrje 14, Santel Karol 1 soba s štedilnikom; Slomškov trg 4, Perisich Ant. 1 soba s šted.; Zavodna 50, Rebenschegg 1 soba 1 kuhinja; Cret 10, Vajdič Jos. 1 soba s šted.; Askerčeva ul. Baš Meta 1 soba; Breg 1, Uršič Dominik 1 soba s šted.; Cret 39, Sivka Fran 1 soba; Gabrje 21, Dečko Adela 3 sobe s kuhinjo.

Tata pisalnih strojev prijet. Dne 28. t. m. je bil aretiran v Mariboru Ivan Kancič, bivši nameščeneec tvrdke P. Majdič v Celju, ker se je izkazalo, da je on ukradel v noči od 25. na 26. t. m. tri pisalne stroje.

Ogenj v dimniku. V soboto zvečer ob 6 se je vnel dimnik v polopju mestnega oskrbnikstva na Kralja Petra cesti. Ogenj je bil po takoj došlih ognjegascih hitro udušen.

IZ PTUJA.

SHOD NAŠIH MOŽ V PTUJSKEM OKRAJU.

Zaupni shod ptujskega okraja se je vršil dne 29. t. m. v gostilni pri Zamorcu. Obširno je poročal o delu v skupščini poslanec Ivan Vesenjaj. Shod je bil dobro obiskan. Zborovalci so sprejeli spomenico, ki govori proti ukinitvi 7. in 8. razreda na drž. realni gimnaziji v Ptuj. Sicer je g. prosvetni minister že obljubil g. poslancu Vesenjaju, da se to letos ne zgodi, a zaupniki so hoteli s spomenico preprečiti ukinitve tudi v bodoče. Resolucije, ki so bile enoglasno sprejete, so naperjene proti prevelikemu obdavčenju okraja, zahtevajo ukinitve carine na gospodarske stroje in železo ter izvozne carine na živino, konje, svinje, ker hočejo z novimi carinskimi tarifi naše kmetijstvo ubiti. Zaupniki so naglašali kmetijsko značaj države, ki mora tudi kmetijstvo ščititi, pa ne samo industrijo in bankarstvo. Druga spomenica zahteva izplačilo zneskov, ki jih država dolguje okraju za ceste, regulacijo Drave, mostove itd. Slovensko ljudstvo plačuje reparacije v obliki previsokih dvkov in zahteva, da se tudi v okraju kaj napravi in da pride denar v okraj nazaj. Gospodarsko stanje je brezupno. Seglasno so zaupniki izrekli zaupnico poslancu Vesenjaju in Jugoslovanskemu klubu in izrazili ogorčenje, ker je glasoval slovenski rojak dr. Pivko za vse visoke davke. — Kot en mož stoji ptujski okraj proti nameravanemu šol. skemu zakonu in zahteva krščansko in slovensko šolo!

Šolska razstava. Dekliška in deška meščanska šola sta priredili ob koncu šolskega leta razstavi. Dekliška jo je priredila v prostorih »Mladice«, deška pa v dvorani stare vojašnice, kjer ima svoje prostore. Razstava kaže, da vršita meščanski šoli resno svoje delo. V dekliški so še posebno ugajali ročni izdelki naraščajočega Rdečega križa. Zenska ročna dela dekliške meščanske šole pa so bila letos prvič razstavljena in pričajo o dobrem okusu in praktični izvedbi, naraščajoči izdelki pa o umetniškem poletu. Tudi risbe in naloge so dobro izvršene. Deška meščanska šola pa je že lani razstavila svoje izdelke. Tudi letošnja ne zaostaja in kaže, da se pouk vrši sistematično, resno in skrbno. Priporočali bi obema šolama, naj gojita v bodoče bolj narodno ornametiko, ki je vprav v ptujski okolici peštra in zanimiva. Treba iskati stikov z narodom tudi na tem polju. Učitelji in učiteljice imajo tu obilo gradiva.

Lahkoatletski miting v Ptuj. Dne 30. junija se je vršil v Ptuj lahkoatletski miting, ki se ga je udeležilo 84 lahkoatletcev. Zastopani so bili: SK Primorje Ljubljana, SV Rapid, Maribor, SSK Maribor, SK Troja, Brežice, SK Celje, SKT 39, pešpolka Celje in SK Ptuj. I. 11. dopoldne tekma na 5 km iz Skorbe na Florjanski trg v Ptuj. 10. na startu, 5 jih je doseglo cilj. 1. Bernard Ervin, SV Rapid 17'31". 2. Vidie Ciril, Primorje 19'11". 3. Schrey, SV Rapid 19'31". 4. Valant, 39. pp. Celje 19'42". 5. Penteka Karl, SK Ptuj 19'45". II. Propagandne štafete skozi mesto po 6 tekačev, 5 predaj. Na startu: 2 štafeti SSK Maribor, 1 Primorje, 1 39. pp., 1 SK Celje, 1 SK Ptuj. Kot 1. je dosegel cilj SK Primorje 2'11"2". 2. Ptuj, 2'14". 3. SKF 39. pp. 2'54"1". Darilo: bokal uredništva Marburger Zeitung v vrednosti 3000 Din. Na darilo so imela pravico samo v mariborski oblasti včlanjena društva. Bokal je dobil SK Ptuj. III. Ob pol 3. skupen odhod z godbo na igrališče. Tekma na 100 m; 19 dirkačev, 4 naletov. 1. nalet 11,8 dr. Prpar, Primorje. 2. nalet Vajbi, Primorje 12,2. 3. nalet Samuda, SK Ptuj 12,4. V finalu 1. dr. Prpar, Primorje 11,8. 2. Vajbi, Primorje 12,7. 3. Hajnart, 39. pp. Celje 12,8. — Metanje kroglice: Bojčič 10,61 m, Vasič 9,82 m, Brkič 9,77 m (vsi 39. pp. Celje). Metanje kopja: 15 na startu. 1. Jančigaj 36 m, 32 cm, SK Primorje. 2. Vajbi, SK Primorje 35,75 cm, 3. Koren, Rapid 33,40. Metanje diska: 19 na startu. 1. Zabkar, SSK Celje 27,77 metrov, 2. Muren, SK Ptuj 25,48 m, 3. Lukašič, SK Celje 24,62 m. IV. Skok v daljavo: 17 na startu. 1. dr. Prpar, Primorje 6,05 m, 2. Jančigaj, Primorje 5,92 in pol cm, 3. Bregant, SK Ptuj 5,84 in pol cm. V. Skok v višino, 8 na startu. 1. Ing. Iglau, SV Rapid 1,47 m, 2. Lukašič, SSK Celje 1,42 m, 3. Baumgartner, SK Ptuj 1,37 m. VI. Štafeta 4 x 100 metrov. 7 štafet. 1. Primorje I. moštvo 49,9". 2. SK Ptuj I. moštvo 51,3". 3. SK Primorje II. 53,2". VII. Prvenstvo Ptuja na tek 60 m za gospe od 40 let naprej in najmanj 80 kg teže; 12 m v naprej. Zmagovalec Franc Plazotta, 108 kg težak, prvenstvo Ptuja. 2. Hinko Sonnenschein, 84 kg, 3. Teitner Moric, 92 kg. VIII. Hazena. Rapid Maribor postavi 2 družini radi propagande za Ptuj. Prvemu moštvu se je po težkem boju posrečilo premagati rezervo v razmerju 2 : 3. IX. Ghim Khana štafeta 4 x 100. Prvi v vrsti, drugi z napolnjenim kozarcem v roki, 3. je moral jesti pecivo, ne da bi se z rokami dotaknil, 4. v žlici surovo jajce na cilj prinesli. 1. štafeta: zmaga Ptuj I., 2. Ptuj II., III. Primorje I. Občinstva veliko, vreme ugodno, organizacija izvrstna.

Iz Prekmurja.

V Murski Soboti in v Velikih Dolencih sta se vršila 28. in 29. junija zelo lepo obiskana shoda SLS. Govoril je tajnik Kranje. V Murski Soboti so se udeležili shoda zastopniki Žerjavove demokratske stranke pod načelstvom notarja dr. Kodra. Nemo so morali poslušati ostro poglavje o dvanaestih, zvišanih davkih in zlasti o carinah, za katere so glasovali slovenski demokratje, ki s sladkimi besedami ob volitvah iščejo glasov onega ljudstva proti kateremu v Belgradu glasujejo.

Iz ostale Jugoslavije.

Prispevek zagrebške mestne občine za 1000letnico hrvatskega kraljevstva. Zagrebški občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da prispeva mestna občina povodom proslave 1000letnice hrvatskega kraljevstva 1 milijon dinarjev. Od tega dobi hrvatski Sokol 200.000 dinarjev, gospejni odbor za prireditev zgodovinske razstave 150.000 Din, za ustanovitev mestnega muzeja poide 150.000 Din, ostalo dobe razna druga društva.

Slavnostna akademija Jugoslovanske akademije v Zagrebu. Minolo soboto je imela Jugoslovanska akademija v Zagrebu svojo običajno letno slavnostno sejo. Namesto obolelega nadškofa dr. Bauerja je predsedoval dr. Manojlovič. V svojem otvoritvenem govoru je podal pregled akademijinega dela. Lani je J. A. pristopila v Mednarodno unijo akademij, ki je poverila jugoslovanskim arheologom in zgodovinarjem v rešitev več vprašanj. — Gmotno stanje J. A. je znatno neugodnejše nego je bilo pred vojno, vendar je akademija lani izdala devet svojih publikacij. — Končno je dr. Gorjanović čital svojo študijo: »Hrana in doljna čeljust fosilnega in recentnega človeka.«

Potres. Seismografski aparati v Zagrebu so včeraj 1. julija ob 2 uri 18 min. 8 sek. zjutraj zabeležili potres v oddaljenosti 21 km od Zagreba. Največje tresenje je bilo ob 2. uri 18 min. 23 sek., znašalo je pol mm.

Neznana riba. Ribiči iz Cavtata so na trnek vlovili 153 kg težko ribo doslej vsem tamkajšnjim ribičem docela neznanе vrste. Ribo so poslali dubrovniškemu muzeju v svrhu raziskavanja.

Fantastična povest o »ukradenici« dalmatinski romarici v Rimu. Te dni je krožila po jugoslovanskih listih fantastična povest, kako so neznanci v Rimu ukradli in odpeljali bogato splitsko krasotico Ano Kezić, ki se je mudila ondaj s svojim možem na svetloletnem romanju. Cela povest je nastala iz nezadostne orientacije gospoda Kezića, trgovca v Splitu, ki je pred odhodom romarskega vlaka na rimskem kolodvoru zgrešil pravi izhod, pred katerim je bil pustil ženo in nato z ženo vred zamudil romarski vlak. Potovati sta morala zato z drugim vlakom in drugo ladjo, a pred njima je že dospela v Split povest o »ukradenici« Sabinkici. Sorodniki so bili v velikih skrbih in so ju polnoštevilno čakali v luki, ko je prišla ladja, s katero sta bila napovedana. Ko so zagledali oba živa in zdrava in zadovoljna, radostnih objemov ni bilo konca. A vedeti je treba, da je gospa Kezić, iz katere je časnikarska fantazija napravila 25letno lepoticco, »temnopoltto«, visoko, jako elegantno, krasnih bujnih las, gostih obrvi, črnih velikih oči, malega nosa in ust — poštna, pobožna meščanska matroua 41 let, mati štiri-odraslih otrok.

Iz Primorske.

»Goriška Straža« zopet pred sodiščem. Minolo soboto je stal pred goriškim sodiščem odgovorni urednik »Goriške Straže« Leopold Kemperle zaradi člankov »Sožitje« in »Smo ali nismo barbari?« Razprava se je zaradi novih dokazov preložila na nedoločen čas.

»Banca Adriatic«. Minolo soboto se je na tržaškem trgovskem sodišču vršilo glasovanje o likvidacijskem predlogu upravnega svetnika Feinerja. Upniki so z večino glasov predlog sprejeli.

Roparji v Istri. Dne 28. junija t. l. ponoči se je pripetil v neposredni puljski okolici ob cesti, ki vodi v Vodnjan, krvav roparski zločin. Doslej neznan roparji so udrili v hišo kmeta Roka Ivančiča, ustrelili najprej njega, nato pa težko ranili tudi njegovo ženo. Sosedu, ki je hotel priteči na pomoč, so pomerili puško na prsi in ga prisilili, da se je umaknil. Nato so roparji preobrnilo celo hišo ne meneč se za jok in krik treh otročičev, starih od 7 mesecev do 3 let. Polastili so se 8000 lir gotovine — od tega je bilo 5000 lir last neke slepe sorodnice — zlatnine, obleke in jestvin in vse odnesli s seboj. Pred odhodom so se še najedli. — Gospodinj so morali naslednji dan v puljski bolnišnici odrezati ranjeno nogo. Roparjev še niso izsledili. — Umorjeni Ivančič je bil v Ameriki, od koder se je leta 1919. vrnil z nekaj prihranki; v gostilni se je rad pobahal, da ima denar.

Fašisti preprečili blagoslovljenje novih zvonov v Barkovljah? Tržaški »La Sera« poroča: Dne 28. jun. t. l. je bilo v Barkovljah napovedano slovesno blagoslovljenje novih zvonov, pri čemer naj bi bil navzoč tudi škof dr. Fogar. Barkovljanski fašisti so pa zvedeli, da nosi eden izmed novih zvonov namesto latinskega slovenski napis. Razen tega so »sklepali«, da bo imela slovesnost politični značaj, ker je napovedana na — Vidovdan. Zato so fašisti nastopili pri škofu Fogarju, ki so ga opozorili, da se hoče verska prireditev zlorabiti v politične svrhe. Škof dr. Fogar da je na to odredil, da se slovesnost odgodi. Vse to se je zgodilo zadnji dan, ko se je že zbralo ljudstvo pred cerkvijo. Župnik je z balkona pojasnil ljudem, da je slovesnost odložena. Pri tem je pa dal razumeti, da se je bil na škofa izvršil pritisk. Nato so nastopili karabinjerji, ki so prekinili župnikov govor in razpustili zbor. — Te latinščine tržaškega italijanskega lista ni težko umeti.

Pismo slovenskega rudarja iz Francije.

Bruay les Mines
Pais de Calais.

Zelo smo se razveselili, ko nas je obiskal letošnje binkošne praznike slovenski duhovnik misijonar Andrej Tumpej. Slišali smo zopet pridigo v slovenskem jeziku in še mnogo drugih nam koristnih nauk. Hodimo tudi drugače tukaj radi v cerkev. Poslušamo in slišimo tudi pridige. Zalibog nam niso v korist, ker so v francoskem ali pa v poljskem jeziku. Ker se nas večina nahaja tukaj šele od lanskega leta, pa teh dveh jezikov prav malo, oziroma nič ne razumemo. Zato se vsi tukajšnji slovenski delavci obračamo do prevzvišenega gospoda škofa s prošnjo, da bi nam poslal v Bruay les Mines enega slovenskega duhovnika, ki naj bi stalno pri nas ostal.

Slovencev nas je tukaj po uradni rudniški statistiki 413 delavcev, med njimi jih je 60, ki imajo že tukaj svoje družine. Nahajajo se pa tudi nekateri Slovenci s Koroškega, Goriškega in Istre, ki niso v zgornji statistiki zapošeleni, ker niso Jugoslovani.

Slovenci smo v tujini že tako zelo zapušteni, tembolj bodo pa naši otroci, ako ne bodo imeli nikogar, ki bi jih kaj poučil v sveti veri, pripravil za sveto obhajilo, sveto birno itd. Potreben nam je slovenski duhovnik tudi iz narodnih razlogov. Slovenski narod je že itak maloštevilen. Precejšen del je pod Avstrijo, kjer seveda slovenski jezik polagoma peša. Ogromen del Slovencev je zopet pod Italijo, kjer se z vso silo potujčuje. Veliko pa se nas potika za vsakdanjim kruhom po širokem svetu, po Ameriki, Nemčiji, Belgiji, Franciji. Vsi ti so za naš narod po kratkem času izgubljeni, ker njihovi otroci nimajo pouka v materinem jeziku.

Po izjavi poljskega duhovnika prelata mgr. Helénovskega je ravnateljstvo tukajšnjega rudnika pri volji vzdrževati enega slovenskega duhovnika z mesečno plačo. Tudi mi slovenski rojaki bomo šli na roko duhovniku, ki se bo trudil za nas in za našo versko in šolsko izobrazbo.

Va bilo. Podpisani praša, bi se li kak slovenski duhovnik iz ljubljanske ali lavantinske škofije hotel žrtvovati za dušnopastirsko in narodno delo v smislu gornjega lista med slovenskimi delavci na Francoskem. Duhovnik, ki bi se za to misijonsko delo odločil naj se prijavi svojemu škofu.

Ljubljanski ordinariat.

Znojenje nog in neprijeten vonj odstrani Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga »Chemotechna« v Ljubljani. Mestni trg 10 in »Salus« d. d. V Mariboru pa lekarna pri Sv. Ane. Glavni trg 20.

Zažgimo Ciril-Metodove kresove!

Pred leti, posebno pred svetovno vojno, smo Slovenci po vseh krajih kar tekmovali v zažiganju Ciril-Metodovih kresov v predvečer njunega godu. Svetovna vojna je omajala to pomenljivo navado, v svobodni Jugoslaviji pa smo popolnoma pozabili nanjo. In vendar so ti kresovi tako značilni, da zaslužijo, da jih dandanes zažigamo prav tako, kot smo jih zažigali, ko smo še bivali pod eno streho.

Naj torej letos zopet oživijo vsepovsodi. Naj prihodnjo soboto zvečer zažarijo po naših gorah in poljanah kot glasne priče, da Slovenci poznamo, ljubimo in iskreno častimo naša največja dobrotnika, sv. apostolska brata Cirila in Metoda, katerih praznik bomo prihodnjo nedeljo najslovesneje obhajali.

Ciril-Metodovi kresovi naj pričajo, da se Slovenci živo zavedamo in ne bomo nikdar pozabili, da sta nam sv. brata prižgala luč prave sv. katoliške vere, katero imamo zahvaliti za svoj obstanek in za nebroj dobrot. Njej hočemo tudi v bodoče ohraniti neomajno zvestobo in jo čuvati kot najdražjo svetlinjo. Branili jo bomo do zadnjega diha. Slovenija je in ostane globokoverna, vseskozi katoliška, kot je bila od nekdaj.

Ciril-Metodovi kresovi pa nam naj v spomin pokličejo zgodovinsko dejstvo, da sta nam sv. apostolska brata prižgala tudi luč prave krščanske prosvete, po kateri smo vstopili v krog kulturnih narodov. To je druga njuna neprecenljiva zasluga. To prosveto hočemo gojiti in jo razširiti ter utrditi po vseh krajih naše razcepljene domovine. Da bo blagotvorna, naš narod osrečujoča, jo mora za vselej prešinjati Ciril-Metodov krščanski duh.

Ciril-Metodovi kresovi naj povedo vsemu svetu, da Slovenci, sicer razcepljeni na mnogo delov, smo in ostanemo eno srce, ena duša, da hočemo tudi v bodoče živeti skupno versko, narodno in kulturno življenje. Naj bodo zunanji vidni izraz našega notranjega prepričanja, naše neomajne volje, da ohranimo neoskrunjeno dedščino sv. apostolskih bratov in jo tako izročimo svojim potomcem. Ti kresovi pa naj povedo tudi našim pravoslavim bratom, da Slovenci srčno hrepenimo po onem blaženem trenotku, ko nas bo vse Slovane zedinila v eni cerkvi vera Ciril-Metodova.

Rodoljubi, rodoljubke, poskrbite torej pravočasno za letošnji praznik sv. bratov pozabljene kresove! Naj ti iznova potrdi, kar pravi pomenljiva velegrajska himna:

Mnog videla vihar je domovina
in za obstanek boje mnogotere,
je Svetopolkov sedež ruševina,
stoji še krepko Velegrad naš vere.
Dar bratov svetih narodu podani:
O Bog, očetov vero nam ohrani!

Dopisi.

Novo mesto. (Novi zvonovi.) V torek 30. junija je bil dan, ki je dvignil v mestu staro in mlado, revno in bogato, učeno in preprosto. Zbudili pa so tako zanimanje novi zvonovi, ki so jih naložili in popoldan ob 4 slovesno pripeljali v mesto na kapitelj in sicer dva za kapiteljsko, 4 za franciskansko. Obenem so peljali štiri nove zvonove na Tr-

ško goro. Vsi zvonovi pa so dar ene same osebe, rajn. g. Košička, posestnika v Kandiji, ki je umrl 6. febr. 1924 in v oporoki določil, da se morajo za imenovane 3 cerkve namesto starih zvonov, ki jih je oropala vojna, nabaviti novi. Kapiteljska, t. j. farna mesina cerkev je imela sicer izredno srečo, da ji je avstrijska vojna uprava vzela le dva mala zvonova poleg zvona za zadnjo uro in sicer leta 1917. Po prizadevanju in osebnem vplivu rajnega prošta dr. Elberta pa sta ostala veliki zvon (1747 kg), znan po svojem lepem veličastnem glasu in veliki zvon (980 kg). Vilita ozir. prelita iz prejšnjih sta bila z odvezitima l. 1855. v molakordu: e, d, fis, h. Kljub temu pa sta bila kapiteljski kot farni cerkvi mala zvonovo zelo potrebna, da bo zopet mogoče ločiti navadno službo božjo v delavnih od nedeljske in slovesne praznične. — Po velikonocnem daru g. Košička bo imela cerkev zopet zvonjenje v h-molu kakor pred vojsko; nova zvonova imata ton fis in h v teži 680 in 286 kg. Franciskanska cerkev, ki je imela pred vojsko le tri zvonove, pa je dobila namesto vzetih štiri in sicer večje kakor predvojni. Novi tehtajo 992, 456, 304 in 196 kg. Enako je dobila cerkev na Trški gori namesto par železnih štiri bronaste, ki so nekoliko lažji, kakor za franciskansko cerkev. — Zvonove je vilita tvrdka Bühl v Mariboru. Cena 56 Din za kg postavljeni na kolodvor Novo mesto. — Zvonove so prepeljali s kolodvoru v mesto v lepem sprevodu: Spredaj so jezdili 3 fantje izpod Trške gore, nato je igrala novomeška godba, potem so šle deklice v beli obleki in dekleta v narodnih nošah, nato 3 vozovi z mestnimi zvonovi, v vsakem dva para konj. Vozovi so bili okusno okrašeni v slovenskih narodnih barvah. Potem so šli 3 vozovi s Trškoškimi zvonovi enako lepo okrašeni, posebno okusno je bil prirejen voz z velikim zvonom. Vseh 6 zvonov za mesto so peljali na kapitelj, kjer jih je pozdravil g. prošt s krepkim nagovorom. V nedeljo 5. t. m. bodo zvonovi posvečeni ob kapiteljski cerkvi. Ob pol 10 bo govor, nato posvečenje, potem sv. maša na prostem. Vse sv. opravilo bo izvršil g. prošt K. Cerin. Trškoškore bo pa v istem času posvetil šentpeterski župnik Fr. Vovko na Trški gori. — Verni farani novomeški in šentpeterski so od srca veselili velikega daru, ki jim je prihranilo obilo stroškov, omogočilo lepo službo božjo — in se bodo gotovo spominjali darovalca v hvaležni molitvi.

Mokronog. Slovo učiteljice. Na Vidovo je zapustila tukajšnja šola vlad upokojitve učiteljice gđe. Leopoldina Košenin. Službovala je 40 let in skoro ves čas v našem kraju. Učila in vzgajala je dva rodova. Bila je nad vse vestna, marljiva in vseskozi priključna, kar je posebno pokazalo slovo, ki ga ji je izkazalo učiteljsvo z učenci in ljudstvom. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so se malčki poslavljali od nje in se ji zahvaljevali za dolgoleten trud in veliko požrtvovalnost. Upamo, da bo gospodična učiteljica, ki ima še živečo mater, tudi v pokoji ostala v našem kraju ter s svojim izkušenim svetom pomagala pri delu za vzgojo in napredek našega naroda. Želimo ji prav posebno, da bi uživala še mnogo, mnogo let sadove svojega nesebičnega, požrtvovalnega dela v veselje vseh onih, ki so jo poznali in globoko spoštovali. — Proslava Vidovega dne se je tukaj izvršila tako slovesno kot že dolgo let ne. Posebno bi bilo pripomniti, da so se slovesnosti v šoli udeležili zastopniki vseh tukajšnjih uradov in korporacij, kar je slavnost še povečalo. — Koncerti. Pri nas se s posebnim veseljem in požrtvovalnostjo goji petje. Pred kratkim smo imeli koncert moškega pevskega zbora, ki je zapel nad vse pričakovano lepo precej umetnih in narodnih pesmi. Zbor šteje 18 pevcev in mu le želimo, da bi vztrajal na tej poti kot je začel in širil lepoto slovenske pesmi po naši Dolenjski. V nedeljo 12. t. m. bo pa v tukajšnji cerkvi koncert mešanega zbora, ki bo zapel izbrane pesmi slovenskih skladateljev. Zbor zelo pridno vadi in upamo, da bo tudi ta koncert častno uspel.

Krška vas. Nič nam ne gre prav! Na vse strani vola smola. — V naši vasi smo pri zadnjih volitvah domala vsi — razen par Žer-

javovcev — volili g. Puclja. Jaz sem bil tudi zelo navdušen za širiperesno deteljico. A sedaj? Cuje in bere se, da se je g. Puclj zvezal z Radičem, t. j. z onim Radičem, ki ga živlega nismo mogli videti. Mi smo bili prepričani, da je Radič boljševik, komunist, klerikalec in neomajni republikanec. Kaj naj sedaj postanemo mi, zvesti prišasti Pucljevi? Prosim Vas, gospod urednik, svetujte nam! Čisto smo že zmešani. — Odgovor urednika: Rad Vam verjamem, da se že ne veste kam obrniti. Iz Vaših besedi sklepam, da Krška vas jedra iz enega političnega tabora v drugega. To pa ni značajno in zato ni sreča! Jaz bi Vam svetoval edino to-le: Pustite pri miru prav vse politične stranke za nekaj let, začnite živeti lepo krščansko, razmišljajte in spoznali boste pravo pot! Dokler pa so Vam »Jutro«, »Domovina« in »Kmetijski list« sveto pismo, toliko časa ne pričakujem zboljšanja. Pozdravljenil Oglasite se še!

Gornja Radgona. Ljutomersko orlovsko okrožje ima svojo prireditev na Ciril in Metodovo nedeljo, dne 5. julija v Gornji Radgoni. Srečre je sledeči: Ob 9 sprejem članov in gostov pri Posojilnici. Ob pol 10 pridiga in slovesna sv. maša. Po sv. maši tabor pred cerkvijo, nato obhod po trgu. Ob 2 večernice in ob 3 javna tekomadba na vrtu č. g. P. Pavce. Sodelujejo: Domača godba, domači in Križevski pevski zbor. Na telovadišču bo prekrbljeno za vsakovrstna okrepčila. Ob 9 zvečer vozi posebni vlak v Ljutomer. Ob slabem vremenu se vrši prosta zabava v Posojilničnih prostorih. Za prireditve vlada po vsem okrožju veliko zanimanje. Naj bo ta orlovska prireditev na skrajni državni meji glasna in veličastna manifestacija za naše verske in narodne svetinje. Pričakujemo tudi, da bo ves potoek prireditve tujim gostom vsestransko dokazal, da prebivajo v naši obmejni postojanki skoz in skoz kulturni ljudje. Zato vsem prijateljem katoliške mladine prav iz srca kličemo: Prihodnjo nedeljo na veselo svidenje v Gornji Radgoni.

Gledališka umetnost.

REPERTOIRE GOSTOVANJA CLANOV LJUBLJANSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA V SLOVENIJI.

2. julija, četrtek, v Dravogradu ob 8. uri zvečer »Golgotar«.
3. julija, petek, v Dravogradu ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
4. julija, sobota, v Dravogradu ob 8. uri zvečer »Smrtin ples«.
4. julija, sobota, v Prevaljah ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
5. julija, nedelja, v Prevaljah ob 8. uri zvečer »Golgotar«.
5. julija, nedelja, v Guštanju ob 8. uri zvečer »Mladost«.
6. julija, ponedeljek, v Slov. Bistrici ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
7. julija, torek, v Slovenski Bistrici ob 8. uri zvečer »Smrtin ples«.
7. julija, torek, v Konjicah ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
8. julija, sredo, v Konjicah ob 8. uri zvečer »Faunc«.
9. julija, četrtek, v Rogški Slatini ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
10. julija, petek, v Rogški Slatini ob 8. uri zvečer »Faunc« (Rostinka).
11. julija, sobota, na Vranskem ob 8. uri zvečer »Smrtin ples«.
11. julija, sobota, v Zalcu ob 8. uri zvečer »Scampolo«.
12. julija, nedelja, v Zalcu ob 8. uri zvečer »Faunc«.
12. julija, nedelja, na Vranskem ob 3. popoldne »Mladost«.

Cerkveni vestnik.

Nočnim častilem presvetega Rešnjega Telesa se vladno naznanja, da je nočjo redna mesečna nočna molitvena ura. Molila se bo ura iz male knjižice v počenjenju svetih ran in predrage krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ujudno važno vse molčke, da se te molitvene ure v obilnem številu udeležijo.

Naznanila.

Organizacija javnih nameščencev, somišljenikov 818 in »Strokovna zveza javnih nameščencev« priredijo dne 5. julija, to je v nedeljo ob 2. popoldne izlet čez Orle v Rudnik. Zbirališče ob pol 2 pri Dolenjskem mostu. V služaju slabega vremena se vrši izlet teden dni pozneje. Pridite tudi s svojo družino! Dobrodošli tudi prijatelji in naši somišljeniki! — Odbor.

Knjige in revije.

Mladika, družinski list s podobami. Vsebina 7. številke. Leposlovje: Jack London — France Magaina: Kristof Dimac, Janko Mlakar: Mira, Jutro na Stolu, Magaina Bogomir: Ljudje od morja; Pesmi; Urednikovo pismo: Fantu s poljan; Poljudno znanstvo: J. D.; Nekaj misli ob novem slovenskem prevodu sv. pisma, Viktor Steska: Pregled slovenske umetnosti, Avgust Pirjevec: Slovenski možje: Francisek Ks. Pirce: Pisano polje: Po okrogli zemlji, življenjepisi, Drobline, Nove knjige: Gospodar in gospodinja: Vrt, mati, kozmetika, moda, kukavica; Sale in uganke; Slike. — Izdaja 1. vsakega meseca. Uprava je na Prevaljah. Stane celoletno 84 Din, s krojno prilogo 100 Din.

»Zaročene« (I promessi sposi), Milanska zgodba iz 17. stoletja. Odkril in preuredil Alessandro Manzoni. Poslovenil dr. Andrej Budal. Izdala in založila »Narodna knjigarna« v Gorici v letu 1925. Tiskala »Narodna Tiskarna« v Gorici. Cena broširanemu iztisu L 30, vezanemu L 34, po pošti 3 lire več. Za Jugoslavijo (franko) broširanemu iztisu 85 Din, vezanemu 95 Din. Obsega: 576 strani in 36 ilustracij. Velikost 18x25 cm. Slovenci smo s to izdajo dobili res izborni prevod italijanskega romana »Zaročene« (I promessi sposi) svetovnega slovesa, katerega je v letu 1842. po dvasetih letih dala na svetlo dal sloveči italijanski romanopisec Alessandro Manzoni. Ni naš namen, da se spuščamo v nadrobno oceno slovenskega prevoda. Sicer pa že imo prevajalčevu nam je porok, da je prevod najboljši. Saj profesor dr. Andrej Budal je znan poznavalec romanskih jezikov. Le hvaležni mu moramo biti, da se je lotil in srečno dovršil ogromen prevod svetovnega romana, ki bo z nesmrtnimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega slovstva. Najbrže je to največje slovensko knjižno delo, ki je po vojski izšlo med Slovenci to in onstran sedanjih državnih mej. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da so Slovenci v Julijski Benetji ponosni na to knjigo, ki bo pričala tudi poznim rodovom, kaj zmore živlost in duševna narodna vztrajnost, četudi po številu malega narodiča, ki živi v mejah velikega italijanskega kraljevstva. Italijanom pa je s tem znova podan očiten dokaz, da se Slovenci želimo približe seznaniti s pravo italijansko kulturo in da jo visoko cenimo. Sicer so pa Promessi sposi najlepši proizvod krščanske romantike, knjiga, ki more bolj kot katerakoli druga navdušiti človeka za najvišje moralne ideale, za domovinsko ljubezen in pravičnost! Oprema knjige je zelo okusna, ilustracije obilne in jasne, papir dober, tisk zelo velik in jaseen, kar dela čast »Narodni Tiskarni«, še bolj pa »Narodni Knjigarni«, ki je založila ogromen kapital v to, da je na svetlo dala to impozantno knjigo. Društva, šolske knjižnice, zasebniki, sezite po nesmrtnem romanu slavnega Manzoni!

Trgovski tovariš. Glasilo trgovskih društev v Ljubljani, Celju in Mariboru. Vsebina 6. številke: Jože Vrhničar: Malo gospodarskega kaamljanja: Spector: Slabe strani našega tujskoprometnega obrta; dr. M. Dobriša: Arbitraž; Jos. Golob: Italijanska trgovina srednjega veka; Naša poštna hranilnica. — List izhaja mesečno. Naroka se Ljubljana, Gradišče 17—1. Stane letno Din 36.

KONEC KURDIJSKE USTAJE.

Paris, 30. junija. (Izv.) Iz Carigrada javljajo: Vojno sodišče v Diarbetruru je Sejka Saída in 46 drugih vodij kurdijskega vstanka obsodilo na smrt. Vsi so bili danes zjutraj v navzočnosti velike množice javno obešeni.

Kar Odol zlasti odlikuje pred vsemi ostalimi sredstvi za čiščenje ust, je njegova čudovita posebnost, da tvori po izpiranju v ustni duplini nekako mikroskopično tanko kožico, ki je pa pri tem vendarle gosta antiseptična, ki še ure in ure dolgo učinkuje. To dolgotrajno učinkovanje, s katerim se ne more nobeden drug preparat ponašati, jamči vsem onim, ki vsak dan uporabljajo Odol, da so njihova usta sigurno zavarovana proti učinkovanju gnilobnih provzročilcev in klic vretja, ki razjedajo zobe. Odol je res dober.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

»Mary Grant,« je zaklicala, »čakajte vendar, otrok moj, čujte, kaj vama imam povedati!« Deklica je držala brata za roko in hotela oditi. Na klic se je ozrla.

Tedaj se je lady Helena z rosnimi očmi, pa z odločnim glasom in veselim obrazom približala možu. »Edvard,« mu je dejala, »ko je kapitan Grant vrgel to pismo v morje, se je izročil v varstvo božje, kajne? Bog ga je poslal nam. Ali ni hotel morebiti, da ga rešimo mi?«

»Kaj mislite s tem, lady Helena?« je vprašal lord Glenarvan.

Globok molk je zavladal med navzočimi.

»Mislim,« je povzela lady Helena, »da se moreva smatrati srečna, če lahko začneva zakon z dobrim delom. Dragi Edvard, ti si mi hotel narediti veselje, ko si mi govoril o ženitovanjskem potovanju. Toda kje bi našla večje veselje, bolj resnično, bolj popolno, kakor če rešiva nesrečnike, ki jih je domovina pozabila?«

»Helena!« je vzkliznil lord Glenarvan.

»Sedaj me razumeš, Edvard, kajne!« Duncan je izborna in trdna ladja. Brez skrbi se poda v južna morja. Brez skrbi se odpravi na pot okoli sveta, in to storimo, če bo treba! Pojdimo, Edvard, poiščimo kapitana Granta!«

Pri teh besedah pogumne žene ji je Glenarvan podal roko; smehlja se jo je privil na srce, medtem ko sta ji Mary in Robert poljubljala roko.

Ob tem genljivem prizoru se grajska služinčad, navdušena in ganjena, ni mogla vzdržati: Burni klici, polni hvaležnosti, so vzklikali blagemu paru: »Naj živi naša gospa, naj živi lord in lady Glenarvan!«

Peto poglavje.

»Duncan se poda na pot.

Rekli smo že, da je imela lady Helena hlabro in plemenito srce. Kar je ravnokar naredila, je zadosten dokaz za to. Lord Glenarvan je bil po vsej pravici lahko ponosen na svojo plemenito ženo, ki ga je mogla razumeti in mu slediti. Tudi njemu je že prišlo na misel, da bi šel na pomoč kapitanu Grantu, posebno tedaj, ko so mu v Londonu odbili prošnje; da ni že sam sprožil te misli, je bil pač glavni vzrok ta, ker se ni hotel ločiti od žene. Sedaj pa, ko je lady Helena sama hotela tako, ni bilo nobenih pomislekov več. Služabništvo je s krikom navdušenja pozdravilo novi predlog; vedelo je, da gre za njih brate, Škote kot oni, in lord Glenarvan se je iz vsega srca pridružil klicanju, ki je veljalo naši dobri gospe iz Lussa.

Ko je bilo sklenjeno, da se podajo na pot, ni bilo več izgubljeni časa. Še tistega dne je lord Glenarvan poslal Johnu povelje, naj se pripelje z »Duncanom« v Glasgow in naj ukrene vse potrebno za vožnjo po južnih morjih, iz katere bi v vsakem slučaju lahko nastala tudi vožnja okoli sveta. Priznati je treba, da lady Helena ni precenjevala »Duncanovi« vrtilin, ko se je odločila za pot. Zgrajen je bil tako trdno, da se je lahko mirno podal na daljša potovanja, pa tudi glede hitrosti mu skoro ni bilo para. »Duncan« je bil zares lep parnik z dvestodesetimi tonami. Prve ladje, ki so pristale v novem svetu, n. pr. Kolumbova, Ve-

spucci-jeva, Pinçonova ali Magellanova so imele dosti manjšo prostornino.

»Duncan« je imel dveje jamborov: srednji jambor s srednjim in škumerskim jadrom, veliki jambor s brigantino in krilnimi jadrji. Jader je imel torej zadosti, izrabljal je lahko veter kot navadna jadralnica; še več pa je bilo vredno, da se je lahko zanašal na moč svojih strojev. Stroj s stošestdesetimi konjskimi silami, zgrajen po najnovejšem sistemu, je imel tudi priprave za pregrevanje, ki so dajale pari dvojno moč; zgrajen je bil za visoko napetost, ki je gonila dvojni vijak.

S polno paro je mogel »Duncan« doseči in preseči vse hitrosti, ki so jih do tedaj zmogle ladje. In zares, pri poskusnih vožnjah v clydskem zalivu je pokazal patent-log, da so vozili čez trideset kilometrov na uro. V takem stanju se je mogel »Duncan« mirno podati na pot okoli sveta. Johnu Manglesu torej ni bilo treba skrbeti za drugo kot za notranjo ureditev.

Njegova prva skrb je bila, da poveča skladišča za premog; treba je peljati s seboj kar največje zalogo kuriva, kajti med vožnjo je težko obnavljati zaloge. Ravno tako je treba poskrbeti za živež. John Mangles ga je naložil toliko, da bi zadostovalo za dve leti; denarja je imel seveda dosti, za to je skrbel lord Glenarvan. Spredaj na levi strani jahte je namestil tudi premičen top; kdo ve, kaj vse pride in če ga mogoče ne bodo potrebovali: nikoli ne škoduje, če ima človek pri rokah 8 kaliberski krogli, ki jo pošlje sedem kilometrov daleč.

Kolumb se je podal četrtič na pot s štirimi ladjami. Največja, poveljniška ladja, na kateri je bil Kolumb sam, je merila 70 ton, najmanjša samo 50 ton. To so bile v resnici lupine.

Patent-log je priprava, ki s pomočjo igel, ki se vrte v zaznamovanem krogu, kaže hitrost, s katero plove ladja.

Naročite pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani Ljudske knjižnice 19. zvezek: »Kazan, Volji pes.« Cena broš. Din 18.—, vez. Din 30.—. 20. zvezek: »Kralj gor.« Cena broš. Din 18.—, vez. Din 30.—.

Gospodarstvo.

Zivinski sejm 1. julija 1925. Na sejm je bilo prignanih 325 konj, 6 žrebet, 62 volov, 67 krav, 18 telet in 213 plemenskih prašičev. Cene so bile: Konji od 5000 do 15.000 Din par po kakovosti, voli: I. Din 8.25 kg žive teže, II. Din 7.50, III. Din 7; krave: debele Din 6 do 12, klobasarice Din 3.50 do Din 5; teleta: Din 7 do Din 14; prašički plemenski, stari 6 do 10 tednov od Din 90 do Din 150 komad. Prodanih je bilo 127 konj, 51 volov, 53 krav, 14 telet, 255 prašičkov. Za inozemstvo je kupljen samo en vagon konj, ki gredo v Italijo.

Cene živine, telet in prašičev dne 1. julija 1925 v Ljubljani. Voli rejni Din 8.50—8.75, voli za vprego po sposobnosti 7—8, krave rejne 6—7, krave klobasarice 3—4, telice rejne 6—7, bikji rejni 6.50—7, teleta težja debela, živa 14—11.50, teleta rejna 10.50—10.75 prašički banaški 17—17.50, peršutarji 12—13, prašički zaklani 17—17.75, teleta zaklana 16 do 16.50, plemenski prašci po 100—200 Din za komad. — Včerajšnji sejm je bil srednje obiskan. Prigon živine precejšen. Cene goveji živini so nazadovale. Cene telet se držijo. Prašiči pa so na ceni pridobili in se povprašuje za njimi. Domačih debelih prašičev manjka na trgu, peršutarji so slabo rejni in ne konvenirajo. Upanje je, da bodo cene ostale na sedanji višini. Pitana živina in debeli prašiči pa se bodo lažje prodali kot doslej.

Stanje hmelja v Sloveniji. Hmeljarsko društvo iz Zalca javlja: od našega zadnjega poročila sem vreme ni bilo ugodno za razvoj hmeljeve rastline. Mnogo padavin ter hladne noči so povzročile, da so se pojavili poleg že javljene muhe »Aphis« tudi drugi škodljivci. Tako je vseučiliški profesor dr. Skorič (Zagreb) ugotovil sporadično nastopanje »peronospora cabinac«. Poslovanje se še nadaljuje. Ker so tudi že nekateri večji producenti napravili zaključke, se je zaloga še nadalje znatno zmanjšala.

Hmelj v Češkoslovaški. Znani strokovnjak Theodor Gauba piše v »Prager Tagblatt« o letini hmelja v Češkoslovaški sledeče: Izgledi za leto 1925. niso tako ugodni kakor lani, ker dve bogati letini nikakor ne sledita eni drugi. Vendar je stanje rastline od dveh tretjin zadovoljivo. Škode, povzročene po mrčesu, ni dosti. Končne sodebe o izpadu letine 1925 v žateškem okrožju in v Češkoslovaški še ni mogoče povedati, ker imamo še dva meseca do letine, v katerih se lahko še marsikaj izpremeni. Če bo vreme tako ugodno kakor je bilo do sedaj, lahko večina žateškega okrožja računa z normalno srednjo letino. Za

prodajo bo letos ugodno zato, ker pivovarne nimajo zalog zaradi visokih cen in bodo morale za svojo letno uporabo nakupiti novo blago.

Češkoslovaška zunanja trgovina v maju t. l. V mesecu maju t. l. je znašal uvoz v Češkoslovaško 1173 milijonov Kč, izvoz pa 1326 milijonov Kč, tako da je bila bilanca češkoslovaške zunanje trgovine aktivna za 153 milijonov Kč. — Iz Jugoslavije se je v mesecu maju 1925 uvozilo v Češkoslovaško za 33.25 milijona Kč, kar pomeni 2.8 odstotka vsega češkoslovaškega uvoza napram 1.6 odstotka v maju lanskega leta. — V prvih 5 mesecih letos je dosegel uvoz v Češkoslovaško 6.636 milijonov Kč (v 5 mesecih lani 6.033 milijonov Kč), izvoz pa je bil letos 7533 milijonov Kč (lani pa 6504 milijonov Kč). Aktivnost češkoslovaške zunanje trgovine je narasla od 471 milijonov Kč lani na 897 milijonov Kč v prvih mesecih letos.

Mlekarstvo v Avstriji. Kakor poročajo dunajski listi, namerava avstrijsko poljedelsko ministrstvo znatno zvišati kredite za podporo mlekarstvu. Kredit za leto 1925 je znašal 36 tisoč šilingov (okoli 300.000 Din), kar je bilo za tako veliko gospodarsko panogo odločno premalo. Predvsem je treba opozoriti, da tvori vrednost celokupne letne produkcije mleka v Avstriji približno 580 milijonov šilingov (t. j. približno 4600 milijonov dinarjev!), upoštevajoč, da so našli v Avstriji lani 75.000 krav. Če bi se donosnost dvignila, bi iz tega rezultirali veliki dohodki in bi uvoz odpadel. Tako pa je bila vrednost uvoza mleka, kondenziranega mleka, masla in sira lani 41 milijonov šilingov v letu 1923 pa 31 milijonov šilingov. Položaj je sedaj tak, da se je n. pr. na Dunaju pojavilo že preveč svežega mleka. Uvoz nameravajo v povdigo domačega mlekarstva še bolj zmanjšati.

Žetev na Ogrskem. Iz Budimpešte javljajo, da se je zaradi ugodnega vremena že na celnem Ogrskem začela žetev. Žetveni rezultat računajo na 6—7 met. stotov pšenice in rži na oral. Skupno žetev pšenice cenijo na 15 milijonov met. stotov (lani 14 milijonov).

Žetev v Rusiji. Iz Moskve poročajo, da so izgledi na žetev v celi Rusiji zelo dobri. V Južni Rusiji je deloma uničena ozimina v 4 gubernijah na površini približno 1 in pol milijona desetina (desetina je ca. 1 ha). Posejane je z žitom površine okoli 70 milijonov desetina.

Poravnajte naročnino!

BORZA.

Dne 1. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.5450—13.6950 (13.575—13.725), Italija 196.30—199.30 (200.25—203.25), London 276.50—279.50 (277—280), New York 56.60—57.49 (56.75—57.55), Pariz 255—260. **Praga.** 1.6825—1.7065 (1.683—1.707), Dunaj 7.99—8.11 (8.015—8.135), Curih 11.04—11.14 (11.055—11.155). Po zaključku borze se je ponujala deviza Italija po 1.92.

Curih. Belgrad 9 (8.95), Pešta 0.007255 (0.007255), Berlin 122.60 (122.60), Italija 17.6250 (18.10), London 25.0350 (25.0325), New York 575.20 (515), Pariz 23.05 (23.25), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.55, Sofija 3.70 (3.70).

Dunaj. Belgrad 12.4950—12.5350, Kodanj 142.80—143.20, London 34.4850—34.5850, Milan 23.89—24.01, New York 709.35—711.85, Pariz 31.64—31.80, Varšava 135.65—136.15. — Valute: dolarji 706.10—710.10, angl. funt 34.41—34.57, franc. frank 31.35—31.65, lira 23.97—24.17, dinar 12.43—12.49, češkosl. krona 21—21.12.

Praga. Lira 115.25, Zagreb 59.25, Pariz 150.8750, London 164.10, New York 33.75, Belgrad 59.25.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% inv. posoj. zakli. 62.50. Celjska posoj. 200—205, Ljubli. kreditna 225—265, Merkantilna 100—104, Praštedion 800—805, Kreditni zavod 175—185. Strojne tovarne 135 bl., Trbovlje 298—328, Vevče 100 den. Stavna družba 265—280. 4% zastavni listi 20 den. 4% konc. zadolžnice 20 den.

Zagreb. Hrv. eskomptna 103—103.50, Kreditna banka, Zagreb 103—104, Hipotekarna, Zagreb 56, Jugobanka 98—100, Praštedion 800—802.50, Ljubljanska kreditna, Ljubljana 240—250, Eksploatacija 26—28, Sečera 470—480, Gutman 360, Slavonija 39—40, Trbovlje 333—340, 7% drž. inv. pos. 64, Vojna odškodnina 235.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske, 20, 25 mm, I., II., III. konične, feo. meja 520 bl. Hrastove vozovne dešice, I. in II. vrsta, 43 mm—2.65 m, 53 mm—2.55 m, feo. meja 1300 den. Doge hrastove, 1 hl, pol hl, četrt hl, feo. meja 200, 150, 100 bl. Bukova drva, 1 m dolž, lanska sežnja, feo. naklad. postaja 6 vag. zakli. 20 — Zito in poljski pridelki: Pšenica Hardwinter II., feo. Postojna tranz. 410. Koruza, sremska, par. Kukuljevi 182.50 bl. Ječmen srbski, 60 kg, par. Ljubljana 325 bl.

Turistika in sport.

Letošnje tekmovalno streljanje SLD za vse prijatelje strelstva. Na vojaškem strelišču v Ljubljani se vrši 5. julija tekmovalno streljanje po sledečem redu in pogoji: Začetek ob 9. Vsakdo, ki vstopi na strelišče, plača 2 Din. I. »Vojaško streljanje« na 300 m z vojaško puško; streljati sme vsak aktiven ali pa bivši vojak BHS državljan. Prijavnina za vojaške 1 Din, častnike 5 Din, strelce v civilu 10 Din, 11 nagrad in dve diplomi. II. Tarča. »Bežeči jelen« na 100 m, streljati sme vsak državljan kraljevine SHS, ki donolni 18. leto, z lovsko puško brez daljnogleda. Prijavnina 10 Din, darila: dve v predmetih s častnimi priznanicami. III. Tarča »Divji lovec« na 60

korakov. Udeleženeec mora biti član SLD. Strelja se z lovsko puško tudi z daljnogledom. Prijavnina 10 Din, lovski čuvaji 5 Din. Daril pet v predmetih in diplome. IV. Malokali-brsko streljanje na 25 m, udeležiti se sme vsak državljan ne glede na spol ali starost. Darila se razdele po končanih tekmah oktobra 1925. Ob 14. sledeče tekme: I. Lovsko streljanje na 100 m z lovsko puško brez daljnogleda. Udeležiti se ga sme vsak SHS državljan, prijavnina 10 Din, zaprišeni lovci polovico, daril je 5, v predmetih. II. Tarča »Srjak«, 10 m, streljajo člani SLD tudi z daljnogledom. Prijavnina 10 Din. Potujoče darilo SLD in častna diploma mojstrskega strelca. III. Tarča Društva ostrostrelcev ljubljanskega glavnega strelišča na 100 m, a) streljajo člani društva, b) vsi udeleženci tekme z lovsko puško brez daljnogleda. Prijavnina 10 Din in 8 daril v predmetih ali gotovini. IV. pogon na zajca 20—25 m, strelja se z lovsko puško na zrno ne glede na kaliber. Naboji se kupijo na strelišču. Prijavnina 10 Din, daril je 5 v predmetih. V. Leteči golobi na 12 m, glede puške, nabojev in prijavnine in daril kot točka IV. (Lovske puške morejo strelci seboj prinesiti.)

Olimpija (Reka): Ilirija. 4. in 5. t. m. (v soboto in nedeljo) igra Ilirija z reškim prvacom Olimpijo, kateremu je v prvem srečanju na Reki podlegla z 0 : 3. Nadejati se je, da bo Iliriji uspelo revanžirati se za neuspeh na Reki, naloga pa, katero si s tem stavi, nikakor ni lahka. Olimpijo je smatrali namreč po igri, ki jo je vedla svojčas proti Iliriji, po letošnjih rezultatih in po poziciji v prvenstvenem tekmovanju italijanske Zveze za težkega, kvalitativno prvorazrednega protivnika. Nedavno je zmagala n. pr. nad Haškom z 2 : 0, nad GAK (Graz) z 2 : 1 in nad budimpeštanskim Nemzeti 3 : 1. Z AS Venezijo, ki je nedavno gostovala v Ljubljani, je igrala Olimpija v Benetkah 2 : 0. Pričetek tekme oba dni ob 18.

Hazena: V petek 3. julija ob 18.45 na igrišču Atene v Tivoliju važna prvenstvena tekma med družinama Atene in Hermesa. Obe družini se nahajata v dobri formi, zlasti se odlikuje napadalni trio Atene in vratarica Hermesa.

Orlovski vestnik.

Za Orlovski dan v St. Vidu dne 5. julija je glavno zbirališče ob pol 8. uri pred kolodvorom v Šiški za ljubljanske in dolenske odseke. Gorenjski odseki se pa zbirajo ob 8. uri pred kolodvorom v St. Vidu.

Prijave za kosila naj odseki ljubljanskega okrožja čimprej pošljejo na naslov: Jakob Surbinc, Vižmarje, p. St. Vid.

Poizvedovanja.

Na praznik sv. Petra in Pavla je bil pozabljen v stolnici damski dežnik. Dotična dama, ki ga je potem prišla iskat v zakristijo, je vpljudno naprosila, da istega takoj vrne nazaj, ker dežnik ni njena last, ter se tako ogne neljubim posledicam. Izgubilo se je blago za obledo od škofje ulice čez šentpeterski park mimo vojašnice sv. Petra do Ljubljane. Pošten najditelj naj ga odda pri vratarju splošne bolnice.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Drž. konces. zasebno učilišče za **strojepisje**
GITA PETAC,
Ljubljana,
Valvazorjev trg 6, pritličje.

šiviljo

ki je perfektna za izdelavo belega perila (balo), se išče za na dom. Prilika za počitnice! — Ponudbe na upravo lista pod: PERILO 4293.

PRIKROJEVALKO,

direktrice za izdelovalnico perila, ženskega in moškega (samo prvovrstno moč), se išče. — Ponudbe na upravo lista pod: »Perilo« št. 4094.

KUHARICA

zdrava in snažna, ki zna dobro kuhati in bi opravljala tudi druga lahka hišna dela, se sprejme takoj ali s 15. julijem v dobro, stalno službo pri L. TRAMŠAK, trgovec, Guštanj, 4248

Dekle za vse

sposobna in pridna — se išče k mali družini. Pogoji zelo povoljni.

leži. BUDIMIR VRDNIK, SREM.

KONTORISTINJA

zmožna vseh pisarniških del — išče službo. Gre tudi kot blagajničarka. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št.: »Kontoristinja« št. 4129.

Zamenjam v lastni hiši

STANOVANJE
2 sob s kuhinjo, z uporabo vrta na Opekarski cesti z enakim velikim ali večjim v sredini mesta. Ponudbe pod »Zelo nizka stanarina« 4208.

Dve prazni sobi

event. s priliko kuhanja v novi hiši v sredini mesta, se odda. Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod 4298.

Traverze

vseh dolžin in velikosti so ugodno naprodaj. Vpraša se pri »Stavni družbi d. d.«, Ljubljana, Levstikova ulica.

Klobuki! Slamniki!

Popolna razprodaja zaradi opustitve trgovine! Samo do konca julija t. l. Trgovina A. Krejci, Wolfova ulica št. 5.

Prostovoljna

javna dražba
pohištva in posteljne opreme

se vrši 4. julija ob 9 dop. v Prečni ulici št. 6, I. nadstr.

Prodajo se ugodno

STELAŽE in PREDALI
za specerijsko trgovino. — Spodnji del je dolg 287 cm, širok 50 cm, visok 141 cm z 21 predali, in 7 oddelkov za kavo, riž itd. Zgornji del je 210 cm dolg, 42 cm širok in 120 cm visok z 35 predali. Edvard Dolenc, Kranj.

LOKAL

za specerijsko trgovino se odda v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št.: »Specerija« št. 4289.

Pisalni stroj

dobro ohranjen, se prodaja. Naslov pove upravnistvo pod št. 4295.

PIANINO

les Palesander, se prodaja. Naslov pove upravnistvo pod št. 4296.

NAJBOLJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovencu«.

ZGUBIL se je PES volčje pasme, v nedeljo 28. t. m. Kdor bi ga imel ali videl, naj javi proti nagradi g. Ant. Stergarju v Kamniku

2 ROČNA VOZIČKA
sta naprodaj v Rožni dolini št. 2, cesta 9. 4290

Moderni platneni damski čevlji vseh barv Din 90.—, Tenis Din 130.—, Ševro francoska ali usnjata peta Din 195.—, Otroški usnjati Din 30.—.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Brzjav!

Moderni platneni damski čevlji vseh barv Din 90.—, Tenis Din 130.—, Ševro francoska ali usnjata peta Din 195.—, Otroški usnjati Din 30.—.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

Samo pri »VOJKA«, Krekov trg 10/l.

Fizol vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumna, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje Sever & Komp., Ljubljana. Cene spo-ročamo na zahtevo.

„KRISTAL“ D. D.

najstarejša in največja jugosl. tovarna ogledal in brušenega stekla

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela po konkurenčnih cenah solidno in točno, prevzema pokvarjena in oslepele ogledala po zmernih cenah v popravilo.

Maribor, Koroška cesta 32 - Telefon interurb. 132

Električne tvornice Škodovih zavodov v Piznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Selenburgova 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani! Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Gostilno

prevzamem v najem ali na račun, tu ali izven. — Ponudbe na upravo lista pod: »Tako« št. 34—4292.

Prodaj eno ali več **stavbnih parcel**

v lepi leži in ugodni cen. — Ponudbe na upravo lista pod št.: »25—4229«.

Steklene omare in pulti pripravi za juvelirje ali boljše trgovine
naprodaj. Ogledajo se lahko Krekov trg 10, pritličje, desno.

Zahvala.

Našo najtoplejšo zahvalo izrekamo vsem, ki so našo dobro mamo v tako obilnem številu spremili k večnemu počitku! Vsem najiskrenejša zahvala!

Rodbina Toni
in ostali sorodniki.

IZJAVA.

V noči od 11. na 12. maja t. l. se je izvršil vlom v mojo trgovino. Pred kratkim sem se zavaroval proti vlamu pri »Jadranski zavarovalni družbi« in vključ temu, da premija za to zavarovanje ni bila plačana, je »Jadranska zavarovalna družba« to škodo priznala in odškodnino v polnem znesku izplačala. — Vsi del tega se omenjeni družbi najtopleje zahvaljujem in isto vsa komur priporočam.

Velika Polana, dne 25. junija 1925.

SREČKO HANSL,

trgov. z meš. blagom, Velika Polana (Prekmurje).

Po cent ter solidno in trpežno pohištvo in tapetniške predmete
nudi trdika

KOLIZEJ - OPREMA STANOVANJ, družba z o. z.
Ljubljana, Gosposvetska c. 13
Zahtevajte načrte in proračune

SRAJCE ZA GOSPODE

priproste, toda trpežne . . . . . Din 50—75
najfinije bele, piké prsa . . . . . Din 88—95
modne z 2 ovratnikoma iz najnovejših čeških
in angleških čefirjev . . . . . Din 95—125
sportne panama, bele in drap . . . . . Din 70—95
spodnje hlače: molino, platno, gradl, dolge
in kratke . . . . . Din 35—70
ne lastnega izdelka, vsled tega